

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 «
Pe o lună . 2-40 «
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA,
Deák Ferencz-utca 20

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc de
schis costă fiecare ștr 20 fil.
Manuscripte nu se în-
poiază.

Ziarele noastre.

Puține sânt popoarele la cari presa să aibă un rol atâta de multiplu, cum are la noi Românii dintre Tisa și Carpați. În țările, în cari domnește spiritul dreptății, presa are un rol mai mult informativ, se mărginește la înregistrarea diferitelor fapte și acte politice, sau, ca presă de partid, duce lupta pentru triumful unor idei, împărășite numai de o parte a poporului respectiv.

Cu totul altfel se petrec lucrurile la noi, unde lumina nu a pătruns încă, unde se pun atâtea stavile curentului de rededeptare la o viață națională. În alte țări școala întărește conștiința națională cultivată cu îngrijire în familie. Învățătorii, scoși de sub influența politică, pot da, sânt datori chiar să dea elevilor o educație în senz național.

Dragostea și alipirea cătră limba națională i-se infiltrează elevului de pe băncile școlii primare, acolo se sădește în sufletul lui mândria de origine neamului lui, de acolo aude că nu este grai pe lume mai frumos și mai dulce decât graiul neamului lui.

Când iese de sub ocrotirea școlii, tinăra generație primește dela biserică îndemnuri noi spre o viață curată în senz național. Alături de principiile moralei, preotul are datoria de a talmăci parabolele evangheliei, trăgând con-

cluziuni pentru viața proprie a neamului din care credincioșii lui fac parte.

Astfel stând lucrurile, ce rol mai poate avea presa? Nu ar fi superflue îndemnurile, nu ar fi de prisos sfaturile de a ține cu îndârjire la tot ce este național, când aceste principii tinăru cetățean le-a auzit de mic copil, când sufletul lui s'a identificat de mult cu ele?

Dar să încerce la noi un învățător să facă naționalism românesc în oraș sau de cursuri. În douăzeci și patru de ore va fi suspendat și trimis în fața curții cu jurați ca agitator. Un preot, care de pe amvon ar avea curajul să combată piedicile ce se pun în calea dezvoltării firești a neamului nostru s'ar trezi dela altarul Domnului la — Vat sau Seghedin.

Orice încercare de a se da tinerimei noastre o educație, o cultură națională este considerată drept tradare de patrie și celce a făcut încercarea este tratat în consecință. Întruniri publice nu putem ține. Chiar și în cazurile în cari acestea ne sânt permise, oratorii trebuie să observe oarecari rezerve, dacă nu vor să infunde pușcări.

Singura armă pe care o avem de camdată în contra asupririlor, a nedreptăților și a încercărilor de a se înăbuși orice manifestare a sufletului nostru românesc, este presa noastră. Aici putem arăta — grație iubirei de jertfă a redactorului responsabil — fără de nici un înconjur nedreptatea ce ni-

se face, călcările de lege, aici păcatului putem să-i zicem păcat, nelegiuirei nelegiuire.

Ceiace nu poate spune învățătorul nostru în școală și preotul nostru în Biserică, poate spune cu destul efect un ziar românesc. Ceeace școala, din împrejurări independente de voința conducătorilor ei, este silită să negligeze, ceea ce preotul nu poate accentua cu destulă fârie în predica sa, îndemnul la o viață proprie românească, pot să facă astăzi numai ziarele noastre cari au rolul pe care în alte state îl au la un loc școala, biserica și organele de publicitate.

Ziarele noastre au menirea de a înmulți pe deoparte cunoștințele cititorilor, de a deștepta în ei dragostea de scrisul românesc, de a-i face să prețuiască și să iubească orice manifestare a sufletului românesc, iar pe de altă parte au și rolul secundar de organe informative. Acest rol poate fi de multe ori neglijat. Dar lupta pentru păstrarea individualității noastre ca popor nu-i este ertat nici unui ziar s'o slăbească o singură clipă.

Spre mângâiere, trebuie să constatăm că până acuma nu avem de înregistrat cazuri în cari ziarele noastre să jertfească ideile de propagandă națională de dragul articolelor informative. Ba în timpul din urmă tocmai accentuarea prea puternică a acestor idei în presa noastră am văzut că a

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

Reflexiile unui Poet.

— Foiță originală a „Tribunii“ —
De D. Anghel.

Arivistul e un om care nu pierde nici o ocazie pentru a se manifesta. El se pleacă, se multiplică, undoaiază, pleacă urechea ici și ascultă, prinde o vorbă pe care o reține căci îi va trebui mai târziu, violează intimitățile, și are o serie nesfârșită de măști pe care le preschimbă după împrejurări. Calități mari de inteligență, ori substrat de cultură serioasă nu nevoe să aibă. Pospaiul e de ajuns și când nici nu te gândești, din omul infim de ieri, din nevoiașul ce împărțea cu noi toți, cei nepăsători de soartă, nevoile, îl vezi deodată ajuns înne știe unde. Pentru aceasta e drept că a cheltuit o energie incontestabilă. Visurile nu au ținut pe loc, idealurile de-așemenea i-s'au părut un bagaj inutil, și e știut că, cu cât ai mai multe bagaje, cu atât e mai greu de călătorit.

Eu, unul, am cunoscut mulți de aceștia, și le dau dreptate, pentru că, oricum, au muncit în felul lor. Și-au trudit mintea în fel de fel combinații, au sondat și au făcut incursiuni pe toate terenurile, în sfârșit n'au stat cu mâinile în sân.

Pe mine ce mă miră, e o altă categorie, care a ajuns la aceleași rezultate, făcând tocmai contrarul acestora.

Odată cu schimbarea guvernului, capitala a fost aproape inundată de astfel de specimene, oameni de cari n'am mai auzit de ani de zile și pe care-i crezusem morți ori nivalați de mult. Specimenele acestea nu locuesc la centru și sunt produsul exclusiv al provinciei. Sistemul lor de a ajunge este acela de-a sta pe loc. Ei stau; au darul înăscut al inerției. Ocupă un loc definit în spațiu, așa că fatal, la un moment trebuie să dai peste ei. Întâmplările lucrează pentru aceștia. Ei stau și în timpul acesta vremea se preschimbă. Moartea are grijă din timp în timp să rărească rândurile.

Apoi alții pleacă, găsindu-și interesele aiurea, ori neprindu-le atmosfera monotonă în care trăiau. Fatal, cei rămași, dela un timp trebuie să se numere, și numărați așa cum sânt, politica trebuie să-i împartă în partide. Trebuie un număr hotărît de partizani când sânt două tabere, pentru a putea lupta, și e natural, că până să importezi pe altul, trebuie să dai peste cel ce stă, și el, n'are de ce se împotrivi. Așa că iată-l consilier comunal astăzi, primar peste câțva timp, apoi când se mai întâmplă cum s'a întâmplat la noi, să se mai ivească și-un al treilea partid, cel ce veșnic a stat, e firesc să devie și el un om de Stat.

Luptele se dau aprige, tărăboiul se încinge, conștiințele se etalează, banii isvoresc, aspectul obișnuit al micelor orașele se preschimbă, cei din urmă bătăuși își aduc aminte de rentabila lor meserie, și impasibilul nostru specimen, fiind dat că deja a ocupat diverse funcții însemnate, e purtat și el de curent în-

te, și pus fără voe să candideze. De vorbit nu vorbește, fiind dat că unui deputat nu i-se cere absolut ca să vorbească, ci să fie un număr, să împlinească o majoritate. Apoi chiar dacă ar vorbi, ce-ar putea spune inertul individ? Ce poate să facă o stridie, de cât să-și deschidă scoica și să caște, Ce poate să facă un zid decât să repercută? Cum se poate afirma o minte care a stat într'un fund de craniu ca un burete într'un jghiab de stâncă? Să stai și să taci, alii sfântă tăcere câte nu spui tu! Să stai, ce dulce mai e numele tău lodină! Să fii imuabil ca o piramidă peste care trece vremea, și cu toate acestea să poți rezista urtului, eternului cotidian, veșnicilor întâmplări mărunte, și să n'ai puțința de a evada sau curajul de a te sinucide!

Să te lași așa, să te ducă forța oarbă a vremurilor, să fii scândura netrebnică pe care a rupt-o un pulhoi dintr'un gard și-o duce înainte, și să nu-ți fie rușine, să zici că ți se cade! Să vii să te instalezi, să ți se pară că locul unde te-a adus pulhoiul ți-e familiar și nu ți-e străin, și că-ți era desemnat de mai înainte. O dulce inerție, ce mare mai ești tu!

În jurul nostru viața pulsează; văd tineri culti ce muncesc din greu, supuși de nevoile zilei să facă cele mai ingrate meserii, minți frumoase cari nu au nici una din aceste două mari calități pe care le-am spus mai sus, care se istovesc și orbesc în beznă, care pentru că n'au știut să se multiplice ori să se iurișeze, să-și plece urechea ca să prindă

dat naștere la conflicte dureroase între frați.

Un ziar însemnează în viața noastră publică o școală pentru marea masă a poporului retras de lumină. Un ziar răspândit are o influență tot atât de binefăcătoare pentru poporul nostru, cum are la alt popor o universitate. Un ziar este o tribună dela care apostolii credinții naționale vestesc cuvântul adevărului, adresându-se nu vlăstarelor tinere, ci oamenilor formați.

A încerca din motive personale să surpi încrederea poporului într'un ziar care se bucură de atâta simpatie și trecere, este o crimă tot așa de grozavă ca și când ai încerca să închizi o sută de școli sau de biserici. Ar fi un act de inconștientă, o dovadă că nu cunoști nevoile propriului tău popor, că nu-ți dai seama de vremurile, în cari trăești. Ar trebui să ne convingem odată că o calomnie la adresa unui ziar conștient de nobletea chemării lui, este tot așa de condamnată ca și o calomnie la adresa bisericii.

Datoria noastră este de a ne întări pe cât se poate presa, iar nu să ne-o distrugem noi singuri. Datoria noastră este de-a încuraja pe cuvântătorii dela acest amvon, iar nu de a-i caterisi atunci când ei nu dau adevărului haina pe care din cine știe ce capriciu, am dori-o noi.

Cu atâta mai condamnată este atitudinea acelor organe de publicitate, cari, din invidie, sau din lipsa de înțelegere a spiritului vremii, se fac crainicii tuturor combinațiilor fantastice menite a discredita un ziar, o instituție națională, singura care ne-a mai rămas independentă de voința celor ce ne urăsc.

un cuvânt din care va țese o intrigă, n'au știut să facă frumos la cucoane și să frecventeze faivoclocurile și saloanele, s'au n'au putut de multă viață ce clocotea într'nșii să stea pe loc în atmosfera de provincie nepriitoare lor, și au luat-o morțiș înainte cu zăbala în dinți, ca să-și ducă răzvrățiile pretutindeni, zâmbind triști la cetirea acestor rânduri...

Ei zâmbesc, dar zâmbetul lor e fioros ca zâmbetul acela pe care-l zugrăvește agonia pe gura muribunzilor. Zâmbetul acela ascunde amărăciuni și înjosiri, maschează o revoltă ce mâne sau mai târziu va trebui, ori cum, să izbucnească.

Ei zâmbesc azi, par'că nu văd lumea care-i împresoară, par'că nu-și dau seamă că înfricoșata vreme curge peste ei și că în timpul acesta, cei undioși ca argintul viu, ori cei inerți ca beatele stridii, acaparează toate erariliile și urcă toate măririle, bătându-și joc de ei.

Ei zâmbesc, dar mâne zâmbetul va dispărea și nefiind capabili de a urma cele două rețete amintite mai sus, având prea multă mândrie și prea multă inimă pentru a o face, își vor da seamă în sfârșit cât de năpăstuiți au fost, și vor începe să se strângă...

Durerile lor puse la un loc, vor face o forță covârșitoare, înjosirile mari le vor da avântul ca să crească ca un pulhoi și să se năpustească matca, și-atunci, revărsarea aceasta va fi în adevăr aceia mare, căci contra ei nu se va putea nimic opune...

București, 27 Martie 1911.

Să nu se uite că o singură rivalitate le este permisă ziarelor noastre: întrecerea în lupta pentru propagarea și întărirea sentimentului național.

Somațiune! In numele mai multor tineri români din Budapesta somez pe domnii, cari în „Românul” nrul 69 au iscălit declarația cu „Tinerimea română din Budapesta” să-și publice numele, căci 40—50 de inși (dacă vor fi atâția) nu pot figura în numele celor 300 de studenți români, cari formează tinerimea română, dela cari domnii de mai sus n'au avut nici o încredințare.

Fiecare poate să se facă ridicol pe pielea lui, însă n'are dreptul acesta pe pielea altora.

Dionisiu Nistor,
stud. în litere.

A învins limba ungurească. Corespondența oficioasă a guvernului »B. T.« anunță azi, că limba ungurească va fi aplicată pe linia întreagă în procedura penală militară și că principiul cardinal al reformei e întinderea teritorială.

Din izvor semioficios din Viena se anunță de altă parte, că mai este o singură anevoință de învins: care să fie limba de desbatere în cazurile când incriminații sunt supuși austrieci, dar sunt însă împărțiți la trupe din Ungaria. Guvernul austriac e hotărât să nu se ingereze în raporturile naționaliste din Ungaria. Probabil va învinge punctul de vedere teritorial, pentru a nu deștepta ambițiile națiunilor negermane din Austria. Probabil deci că soluția va fi categorică, hotărînd pentru regimentele recrutate din Ungaria dreptul exclusiv al limbei ungurești, iar în Austria pe cel al limbei germane.

Ori care ar fi adevărul acestor informații inspirate, triumful punctului de vedere unguresc pare asigurat. Procesul de disoluție în sinul armatei a ajuns deci într'o fază și mai pronunțată și urmările lui fatale sunt ușoare de prevăzut. Le-am arătat într'un articol recent și nu putem decât să insistăm cu toată tăria convingerii noastre pentru o acțiune politică întinsă și energică din partea tuturor neamurilor nemaghiare din patrie.

Glasul liniștei. Din considerații de tactică guvernul a amânat o informare pozitivă a publicului unguresc, în chestiunea reformelor militare, până după Paștile catolice. Tratatulele dela Viena au fost întrerupte și guvernul a reușit să potolească și cele din urmă agitații, stârnite de tratative. S'a instăpănit o liniște aproape deplină în lumea politică, căci tiradele despre demodatul liberalism kossuthist ale lui Iusth — tirade cărora le-a dat erii, cu prilejul onomastice sale, încodată vânt — Intocmai precum și conflictul dintre Polonyi și francmasoni sunt chestiuni prea indifferente decât să poată arunca valuri remarcabile.

Instăpănită liniștea în lumea politică ungurească — observăm abia cât de adâncă e liniștea în lumea noastră politică. Amuțită gălăgia imperialistă — auzim abia glasul dodonic al liniștei din crângerile noastre cele mult părăsite de viață. Da, căci liniștea din viața noastră grăiește și are glas, un glas înfiorător, care ne mustră fără îndurare, pe toți cei vinovați de multele dureri ale veșnicei noastre stări pe loc...

Adunări pentru votul universal. Liga votului universal plănuiește un mare meeting la Arad, la care vor lua parte mai mulți membri ai ligei. Încă nu se știe ziua anumită a meetingului dar dacă se vor isprăvi pregătirile, probabil să aibă loc în ziua de 23 sau 30 Aprilie. La acest

meeting vor lua parte pelângă alți oratori și câțiva delegați ai partidului independist în frunte cu Iusth și mai mulți deputați kossuthiști.

Drepturile limbei croate și reforma militară. Duminecă și Luni trecută deputații croați au ținut o consfătuire în care au desbătut drepturile limbei croate față de reforma militară. Locul de frunte l-a ocupat discuția referitoare la limba honvezimii.

În ședința de Luni raportorul Papratovici a adus la cunoștința banului gravaminele deputaților. Ziua următoare Tomasić a spus, că limba honvezimii croate nu poate fi luată între gravaminele deputaților, întrucât cunoștința limbei ungurești e necesară chiar din punct de vedere oportunist, fiindcă ofițerilor pe lângă limba de comandă li-se impune cunoașterea încă a unei limbi. În urma comunității teritoriale cu Ungaria, a doua limbă trebuie să fie necondiționat limba ungurească.

Banului i-a răspuns deputatul Turkovici spunând, că limba de comandă a honvezimii croate e cea croată și aici nu să admite nici o încălcare. Cât privește calificația cunoștințelor limbiste ale ofițerilor, cererea deputaților e îndreptățită, deși chestiunea aceasta aparține competenței Coroanei.

Din tabăra Slovacilor.

Impresia discursului lui Rakowszky și Szmrecsányi. — Tactica primului-ministru față cu Slovaci. — Curente de nemulțumire cu conducerea partidului. — Un fruntaș harnic.

Budapesta, 12 Aprilie 1911.

(Dela corespondentul nostru). Am avut astăzi prilejul să vorbesc cu unul din membrii marcanți mai tineri din tabăra tovarășilor noștri de luptă slovaci. Era firesc ca convorbirea noastră să atingă situația politică. I-am amintit fruntașului slovac că în cursul discuțiilor parlamentare din zilele din urmă asupra chestiunii naționale, mai mulți oratori au pus în discuțiune și chestiunea slovăcească.

Cititorii își amintesc că deputații catolici-populari Rakowszky și Szmrecsányi, amândoi slovaci renegați, au rostit câte o cuvântare, cerând, spre marea surpriză a colegilor lor unguri concesiuni naționale pentru slovaci.

L'am întrebat pe interlocutorul meu ce impresie au făcut acele cuvântări între Slovaci?

— Am constatat cu toții, înui zise, că oamenii aceluiaș partid cari până acuma ataceau cu violența cea mai mare pe deputații naționaliști, au recunoscut în plin parlament că poporul nostru are trebuință de învățători și de funcționari slovaci. Ei recunosc că limba administrației și a justiției trebuie să fie slovăcească și că judecătorul trebuie să cunoască limba poporului.

Dar pentru ce dnii Rakowszky și Szmrecsányi nu și-au dat seama de aceste rele atunci când erau la putere, sub reginul coaliției, când ar fi putut face îmbunătățirile cerute azi de ei? Evident că toată dragostea lor pentru Slovaci e o apucătură de tactică. Vor să-și recâștige simpatia pierdută a poporului nostru, dela care nu au mai putut câștiga decât un singur mandat de deputat, pe când odinioară partea cea mai mare a mandatelor lor erau slovăcești.

Oricum ar fi însă, cuvântările lui Rakowszky și Szmrecsányi confirmă nemulțămirea naționalităților și constituiesc o acuză la adresa tuturor guvernelor de până azi. În fața străinătății aceste cuvântări ne dau o satisfacție și deputații unguri confirmă singuri acuzele lui Björnson.

— Cum au fost comentate declarațiile acelor deputați în presa slovăcească?

— Toate ziarurile noastre, cu o singură excepție, i-au atacat pentru nesinceritatea lor, făcându-le criticile pe cari și-le-am arătat mai sus.

— A fost totuși o excepție mi-se pare.

— Da, *Narodny Novine*, din Turocz-Szent-Márton, ziarul bătrînului luptător *Svetozar Hurban Voianski* a avut marea naivitate de a aduce elogii lui Szmrecsányi, dar a primit imediat un răspuns îndesat dela celalalt ziar din localitate „*Narodny Hlasnik*“ al vrednicului luptător *Dr. Milan Ivanka*, fostul deputat.

— Ei și nu i-s'a aruncat lui Hurban acuza de trădare?

— Nu. Îmi răspunse zîmbind tînărul frunțaș care cunoaște bine conflictul din jurul *Tribunii*. La noi asemenea acuze nu se aruncă cu atîta ușurință. Bunul bătrîn Hurban e om de omenie; are cel mult păcatul că are o mentalitate cam conservatoare, ceia ce îl face să aibă unele simpatii pentru partidul popular-catolic. Dar tineretul la noi e foarte înaintat în vederile sale politice și vede mica noastră mîntuire în democratismul cel mai radical.

— Este adevărat ceia ce a spus primul-ministru Héderváry în parlament că „agitațiile“ între Slovaci au încetat?

— E o apucătură. Dacă ar fi adevărat, ar fi trist pentru noi. În realitate guvernul, văzînd zădărnicia proceselor politice, le-a pus un capăt. A dat procurorilor un ordin în acest sens și acum vine și constată că „agitațiile“, prin urmare și nemulțămirea a încetat între Slovaci, fiindcă au încetat și procesele pe cari el însuși le-a suprimat. Cum vezi, e un procedeu foarte simplu și comod, de a proiecta despre noi o icoană falsă în străinătate spre a ascunde adevărul. Noi însă nu avem să ne plîngem prea mult, căci, cu acest metod, mai răsuflăm și noi de prigoniri. Până cînd? nu știu. Probabil pînă cînd guvernul va avea iarăș nevoie de a speria opinia publică și opoziția ungurească cu gogorita „primejdiei naționalităților“. Atunci va pune degetul pe buton și procesele și „agitațiile“ vor începe să curgă iarăș pe capul nostru.

Am auzit că și între Slovaci s'au ivit unele semne de nemulțumire împotriva conducerii partidului. E adevărat?

— Prea adevărat. Nici noi nu sîntem mulțămîți cu felul cum sînt conduse trebile noastre. Nu sînt oameni activi în parlament. Pînă acum nici unul dintre ei nu a luat cuvîntul în Cameră dela alegeri încoace.

— Nu au însă împrejurări atenuante?

— Ba da. Așa de pildă Juriga, care a stat doi ani în temniță a fost aproape zdrobit suferințele de suferința asta. Îi și minte ce vi-guroși și expansiv era, acum vre-o patru ani. Acuma sistemul lui nervos e zdruncinat și-i va trebui multă vreme ca să se reculegă.

— Ce face Blaho?

— Doctorul Blaho, ce-i drept, în parlament nu are un rol însemnat, dar acasă la noi e fără îndoială omul cel mai activ și are merite neperitoare. A organizat viața economică a unui ținut foarte mare. A înființat în fiecare sat câte o cooperativă și a pus baza unei strășnice organizații economice a poporului nostru pe temei național. În același timp el a îndrumat tineretul slovacesc către Boemia și Moravia, nu către carierele improductive intelectuale, ci către școlile de agricultură și comerciale. Prin urmare îi ertăm bucurios inacțiunea din Cameră.

— În asemenea împrejurări amierla și noi cu plăcere inacțiunea multora dintre frunțașii noștri, mi-am zis, despărțindu-mă de prietenul slovac și mulțumindu-i pentru interesantele informații.

Amintiri despre Mihail Eminescu.

Duminecă la 2 Aprilie n. a avut loc în Cernăuți a patra șezătoare literară a societății „Junimea“. Cu acest prilej dl Tudor Ștefanelli, membru al Academiei române, a rostit un frumos discurs în care a spus câteva lucruri necunoscute din viața marelui poet Mihail Eminescu, al cărui prieten de copilărie a fost dl Ștefanelli.

Iată ce a spus, între altele:

Eminescu a venit în Cernăuți la etatea de 8—9 ani, unde a făcut ultimele două clase primare și din cele liceale. Între poet și dl Ștefanelli se leagă prietenie în anul 1862 în clasa a II-a gimnazială. Eminescu fusese cu o clasă mai înainte. Eminescu excela, fiind cel mai bun, la religie, care era predată de un profesor foarte serios, la limba și literatura română, precum și la istoria națională. Pe-atunci în gimnaziu era o singură oră pe săptămână de literatura română, pentru istorie însă nu era nici una, fiind oprit Românilor acest obiect. Profesorul Pumnul, pe care adesea îl suplinea, I. Sbierea, în aceeași oră preda și din istoria strămoșească. Pumnul suferia pe acea vreme, elevii lui îl petreceau de obicei pînă la trăsura. Eminescu îl însoțea chiar pînă acasă. Odată l-a întrebat pe Eminescu de n'are cărți de istorie să le împrumute; el spuse că are, dar nu sînt cărți de școală. Am aflat apoi că a împrumutat și transcris manuscrisul dela Pumnul: cerîndu-i colegii, l-a dat — dar cu condiția să nu-i îndoiască foile. Se ocupa în special cu istoria popoarelor celor mai vechi, avea o carte: *Geschichte der Welten*, pe care o lua cu sine chiar cînd mergea la plimbare. În primăvara anului 1863 Eminescu dispăre din Cernăuți; vine apoi în toamna anului 1864 spunînd că voinște să dea examenele și să fie iarăș cu colegii săi. În viața de școală Eminescu era voios, se juca împreună cu ceilalți.

D. Tudor Ștefanelli, după ce zugrăvește fapta de copil a poetului, istorisește cum odată, pe cînd dînsul printr-o critică împrejurare ajunsese să fie oprit la carceră, Eminescu a venit la el cu buzunarele pline de covrigi — luai pe bani împrumutați dela servitorul Onofrie. Eminescu a mai stat în Cernăuți pînă după moartea lui Pumnul, dar examenele nu le-a mai dat. Totuși timpul nu și-l pierdea, chiar din latină, eu care nu se prea împăca, pecînd eram în Viena — spunea dl Ștefanelli — îmi recita versuri din Horățiu. Elevii de gimnaziu aveau pe-atunci o bibliotecă, care era acasă la A. Pumnul.

Eminescu citea mult, unele cărți le lua și acasă — în deosebi: *Letopisețile lui Kogălniceanu*; citea și cărți germane. D. Ștefanelli pomenește: *„Mithologie für Nichtsstudierenden“* — pe care chiar o arată publicului. D. Ștefanelli l'a întrebat de ce citește aceea carte, care nu-i de studiu — la care întrebare Eminescu răspunde:

„De am gust să mă ocup de ceva serios, nu mă țin de program.“ Acea carte a dat-o Bibliotecii studenților gimnaziști — iscălindu-o cu mîna proprie; acum e în posesia d-lui Tudor Ștefanelli.

Conferențiarul vorbește apoi de trupa de teatru a d-nei Fani Tardini, și influența teatrului (dela care nu lipsea).

În ultimul timp al petrecerii în Cernăuți, Eminescu stătea la Pumnul acasă, fiind și bibliotecar.

Știa locul fiecărei cărți, cînd i-se cerea vreuna, simțea o deosebită plăcere prin siguranța cu care o scoțea. La moartea lui Pumnul, spre seară ducîndu-mă acasă la Eminescu — spunea dl T. Ștefanelli — l'am găsit cu ochii înecați în lacrimi.

După moartea lui Pumnul, Eminescu părăsește Cernăuțul, în urmă revine iarăș cu o trupă de teatru; se spunea că, s'ar fi îndrăgostit de-o frumoasă artistă cu numele: *Eufrosina Popescu*, care-i făcuse să fie suflor la acea trupă. D. Ștefanelli spune că a căutat să-l afle, dar nu l'a găsit. Pe cînd era în Viena, într-o noapte poetul scapă câteva cuvinte despre iubirea sa, dar în urmă n'a mai voit să spună nimic.

În acea noapte, cînd n'avuseseră toți împreună zece creștări să dea portarului pentru a le deschide poarta unde găzduiau — Eminescu spusese că a făcut și versuri aceleia de care se îndrăgostise.

D. T. Ștefanelli spune că acele poezii trebuiesc să fie cele două publicate în *„Familia“* — 1868: *„La o artistă“* și *„Amorul unei marmore“*.

Eminescu a iubit țara noastră, ea a contribuit la formarea poetului, noi ne vom mândri prin traiul poetului în mijlocul nostru, din care motiv chiar, el va fi și va rămănea mai mult al nostru.

„De vor tăcea ei, pietrele vor vorbi“.

Ziarul nostru popular *„Tribuna Poporului“* publică în numărul ei din urmă sub titlul de sus, articolul de mai la vale, pe care-l reproducem, pentru frumuseța lui literară:

Venise primăvara, cu pomii înfloriți, cu lunțile pline de verdeață proaspătă și tînără. Adiau vînturi căldute și răsuful înviorător al primăverii trecea prin aer, deștepta viața tuturor viețuitoarelor, și se pogora dulce în sufletele oamenilor. Mîntuitorul nostru se gătea pentru marea jertfă a dragostei ce o purta oamenilor, pentru jertfa lui mîntuitoare de pe cruce. Cel ce pogorise din cer viața cea nouă, adevărul cel nou, simțea că vremea aceasta de primăvară e mai potrivită ca să arunce în lume pilda cea mare a dragostei adevărate, care avea să fie izvorul din care veșnic să se nutrească credința în biruința adevărului și a dreptății.

Din satul Betania, din apropierea cetății sfinte a Ierusalimului, se pregătește Mîntuitorul pentru drumul lui cel aducător de viață, se pregătește pentru a da proba cea mai mare a adevărului învățaturii sale pe care o pogorise din cer. Și cum adevărul niciodată nu se arată oamenilor cu pompă mare și strălucită — care-i bună să iee vederile oamenilor — ci vine desbrăcat de orice podoabă deșeartă. Mîntuitorul n'a dorit să intre în Ierusalim în sunet de trîmbițe și surle, ci și-a adus pe cel mai blînd și mai umil animal, în loc de car triumfal. Pe puil asinei voise el să intre în cetatea sfîntă, și să-și înceapă patima cea de bună voie.

Dar adevărul și dreptatea deși se ascunde să nu fie cunoscut, se simte. În marea cetate a răsăritului, mulțime mare de popor iasă întru întîmpinarea Domnului, ramuri verzi de maslin, înghenunchie în fața celui ce venea plin de umilință, îi presară drumul cu ramuri verzi — chipul biruinței — și în culmea însuflețirii adevărate își aruncă vestimintele în calea celui pe care-l simțeau învingător, și-i strigă miile de glasuri „Osana, fiul lui David“.

Poporul asuprit de farisei și cărturari, poporul mut, care nu cuteza în fața stăpînitorilor să spună pe față că *Christos* este fiul lui Dumnezeu, acum la intrarea lui în Ierusalim uită de domni, uită de poruncitori, uită de necazurile ce i-le-or putea face cei mari pentru îndrăzneala aceasta, și strigă însuflețiti: „Osana, fiul lui David“.

Poporul acesta umil și mut simte apropierea biruinței legii cele nouă, simte pogorirea adevărului în lume, și cînd crede în biruința adevărului, nu-i mai pasă de orice primejdii ce i-ar putea coborî asupra capului cei mari și puternici pentru că mărturisesc biruința adevărului, și strigă „Osana“.

Le-a fost dat celor săraci, celor necăjiți, celor neștiutori să-i facă primire sărbătorească Mîntuitorului, cînd El venia în Ierusalim, în numele adevărului să-și înceapă sfintele lui patimi.

Cei mari și puternici ai țării, ai poporului, fariseii și cărturarii n'au ridicat nici o mîlădiță verde în calea Mîntuitorului. Ei din veci dușmani erau ai adevărului, și pe cel ce venia în Ierusalim, fiind El însuși adevărul, de mult nu-l puteau suferi, iar acum și urechile lor se îmbolnăveau, ascultînd strigătele poporului, auzind „Osana, fiul lui David“. Ei se vor fi gîndit: nici atîta putere n'avem noi să întunecăm adevărul? Noi, da, sîntem niște ticăloși, adevărate morminte spoite, așa cum ne-a spus *Christos*, dar pentru aceea să n'avem noi puterea să amuțim glasul adevărului? Sîntem așa de slabi, încît nu mai știe poporul nici o frică de noi?

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute mobila de Székely și Réti fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: Székely și Réti mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vînd și pe lîngă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

Și după ce vor fi dat porunci oamenilor de rând să tacă, și după ce i-or fi ghioldit și palmuit prin sbirii lor, au văzut că o singură cale mai este pentru acoperirea adevărului: Să-l roage pe Mântuitorul ca el să poruncească poporului să tacă. Altfel nebunii aceia vor striga mereu „Osana”. Mântuitorul însă, știind ce-i doare, știind ce are să urmeze în viitor, le-a zis cu blândeța lui cea dumnezească „De vor tăcea ei, pietrele vor vorbi”.

Ca și când le-ar fi zis: E așa de drept că eu sânt fiul lui Dumnezeu și am venit în lume pentru mântuirea neamului omenesc, încât, ori cât vă va cădea de rău vouă, de nu va mărturisii-o aceasta poporul, vor căpăta pietrele glas, și ele vor mărturisii. Că-i așa de mare puterea adevărului, încât nici încuietorile celea mai grele nu-l vor putea ține pe veci închis. Ci pentru fiecare adevăr sosește timpul, când trebuie să iasă în lume învingător, să strălucească și să lumineze.

Credința aceasta în învingerea adevărului ne dă nouă, poporului românesc, puteri nescutate de muncă întru câștigarea drepturilor noastre. Drepturile poporului românesc dela noi, sânt socotite de cei mari bune să fie întunecate și ascunse. De câte ori vre-unul dintr'ăi noștri cutează să ridice mai sus capul și să spună că biruința drepturilor noastre trebuie să vină, fariseii și cărturarii dela putere cearcă să închidă gura, pentru că dușmani ai adevărului fiind, nu-l pot suferi. Prin jandarmi și pretori, prin Mangra și Burdea, cearcă să astupe gura celor ce vestesc adevărul drepturilor noastre ca popor. Vreau să arăte lumii sau că noi n'avem îndreptățire la nici un drept ca popor deosebit, sau, dacă avem, dreptul acesta ni-se și dă.

Ca și fariseii și cărturarii, știu că nu sânt în slujba adevărului. Dar să gândesc: adevărul nu-l vom putea noi acoperi nici prin jandarmi, nici prin pretori, nici prin trădători?

Adevărul scormonește însă, sapă tot mai adânc în sufletul poporul nostru. Tot mai tare se înrădăcește convingerea că noi numai ca nație deosebită putem trăi pe plaiurile noastre strămoșești. Cu cât vom fi mai pătrunși de acest adevăr, cu atâta se vor ridica mai mulți cari să ne vestească crezul național, mai mulți cari să iasă în calea acestora strigându-le „Osana”. În șiruri tot mai dese se vor strânge aceia cari nu se vor mai teme nici de jandarm, nici de solgăbirăi, ci punându-se în fața tuturor primejdiilor, vor striga „Osana”, celor ce vestesc crezul nostru politic. Și când sufletele se vor umplea de acest adevăr, zadarnic vor veni fariseii și cărturarii să ne strige: opriți-i să nu mai strige! Căci atunci de n'ar vorbi ei pietrele ar căpăta glas, și ar trimbița lumii adevărul pentru care luptă neamul nostru. Pentru că adevărul e făcut să biruiască, chiar când e răstignit pe cruce.

Din România.

Reorganizarea învățământului particular. Deoarece direcțiunea învățământului profesional și particular are sarcina să se ocupe de foarte multe rezolvări de hirtii, mai cu seamă că învățământul particular a luat o mare dezvoltare, s'a hotărât să se înființeze pe lângă această direcțiune un nou birou.

Cu modul acesta lucrările se vor rezolva cu mai multă ușurință.

C. Arion, ministru al Instrucțiunii publice, proiectează odată cu facerea unei legi pentru reorganizarea învățământului particular și crearea unei direcțiuni care să se ocupe numai cu acest învățământ.

Necesitatea unei reorganizări în această direcțiune se impune de altminteri mai cu seamă că în ultimul timp, învățământul privat a luat o foarte mare dezvoltare.

Macedo-Români și Grecia. Marți seara a avut loc, în București, o sfătuire a membrilor societății »Macedo-Române«, cu

privire la tratativele ce se urmează pentru reluarea relațiilor dintre România și Grecia.

Au luat parte un mare număr de macedoneni.

Prezidează dl Dr. Leonte, președintele societății de cultură Macedo-Română.

Dl Dr. Leonte, președintele societății a arătat rezultatul intervenției la dl Titu Maiorescu, ministru de externe.

D-sa declară că guvernul român a arătat o deosebită sollicitudine pe care nu o va desminti niciodată, — intereselor românismului în Macedonia.

Nu e mai puțin adevărat însă că e o naivitate a crede cineva că Statul grec ar putea avea vre-o influență asupra patriarhatului — care e o instituție de sine stătătoare.

Guvernul român a pus mai pre sus doleanțele macedonenilor în toate relațiile cu Statele balcanice și va stăruii ca dreptatea cauzei aromânilor să triumfe.

După cele spuse de dl Maiorescu, — relațiile cu Grecia sunt oficial începute, și pe cât se va putea, din noua situație se vor câștiga unele avantagii.

Trebuie însă să fim liniștiți și să nu lucrăm cu patimă într'o chestiune pur națională.

D. Titu Maiorescu are intenția să îndrumeze pe căi mult mai bune intervențiile de ori ce natură făcute de România, să taie sinecurile și să oblige pe studenții macedoneni ca să urmeze cursurile universităților din Turcia.

Au vorbit apoi dnii Dionischiotu, N. C. Furca, V. Covată, dr. Papagoga, dr. Dudumi, dr. Pucerea și alții.

Toți acești oratori s'au ridicat în contra reluării relațiilor cu Grecia, declarând că o împăcare sinceră e imposibilă, atâta vreme cât în Macedonia chestia bisericească a aromânilor nu va căpăta o soluție definitivă pentru recunoașterea preoților români, și atâta vreme cât patriarhatul va înțelege să continue opera lui care a născut, conflictul de acum câțiva ani.

După aprinse discuțiuni, s'a hotărât ca o comisiune de macedoneni să se prezinte din nou d lui Titu Maiorescu și să-l roage ca să aibă grije ca noile tratative să nu creze în Macedonia noui nemulțumiri.

Nou observator astronomic în București.

Lucrările pentru construirea noului observator astronomic dela Filaret sunt aproape terminate. Noul observator este făcut după modelul celebrului observator din Ucele, aproape de Bruxelles, care este unul dintre cele mai bine instalate din lume.

Noul observator va avea o lungime puternică permițând în același timp și observarea cu fotografierea.

Cupola singură costă aproape 45 mii lei și lu netele 70 mii lei.

Observatorul va avea deasemeni pendule și toate celelalte instalațiuni necesare, cari vor pune observatorul la nivelul celor mai bune din străinătate.

Din străinătate.

Revolta Albanezilor. Trupele trimise de guvernul din Constantinopol au deschis pe întreaga linie lupta în potruiva cetelor revoluționare. După o telegramă din Salonic, armata a repurtat o învingere asupra Albanezilor, cari s'au retras spre orașul Tuzi, căzut în mâinile lor. O parte din învinși au trecut granița spre Muntenegru, unde sunt primiți cu toată ospitalitatea. Față de politica nesinceră a Muntenegrului, care cu toate asigurările păstrării neutralității ajutoră pe revoluționari, guvernul din Constantinopol a hotărât să ia măsuri mai energice, trimițând pe câmpul de luptă încă nouă batalioane de armată. Comunicatul oficios al Muntenegrului conține desvino-vățirea de acuzație, că regatul ar fi dat Albanezilor puști sistem Mauser, deoarece armata muntenegreană are alt sistem de pușcă.

Totodată se anunță, că regele Nichita cu ocazia unui prânz de gală a spus, că doarește din inimă pacea cu Turcia și sperează că Turcia va înăbuși în timpul cel mai scurt revoluția. Muntenegru n'a comis nimic ce ar schimba părerea puterilor în ce privește năzuința de a menține pacea în Balcani.

Osândirea ofițerilor în Portugalia invinuiți de înaltă trădare. Tribunalul militar din Lisabona a adus sentința în afacerea conjurației ofițerilor invinuiți cu tradarea de patrie. Generalul Pedro, împreună cu zece ofițeri au fost osândiți: șase ofițeri au fost osândiți dela 4—6 ani, iar 2 ofițianți dela intendență la 6 luni temniță.

Tarul și Tarevna în Germania. Tarul și Tarevna vor merge și anul acesta în Germania, unde vor rămânea mai multă vreme în castelul din Freiberg. Tarevna fiind cam bolnavă va urma cura dela Neuheim.

Nenorocirea unor soldați. Douăzeci de soldați dela tren treceau pe străzile Hamburgului, spre locul de exercițiu, însoțiți de un sergent major. Alunecând calul sergent majorului, acesta a căzut care cădere a provocat o spaimă în caii cari duceau transportul în urma cărei, luându-i la fugă a răsturnat căruța, și în ea și pe soldați cari se aflau întrânsa. Șapte soldați au suferit leziuni grave, unul chiar mortale.

Sultanul Turciei în Macedonia. Ziarele turcești publică programul oficial pentru călătoria Sultanului în Macedonia și Albania.

Călătoria va avea loc în luna Mai. Din Constantinople sultanul se va duce cu un vas de război mai întâi la Salonic, unde va sta o zi. Aici va vizita orașul și va primi delegațiile tuturor breslelor.

Din Salonic se va duce la Scopie unde va sta patru zile în care timp va vizita câmpul Casovei și mausoleul Sultanului Murad.

Din Scopie Sultanul se va duce la Pristina și apoi la Bitolia. În aceste două localități va sta 3—4 zile și va lua parte și la o sărbătoare a sealemlăcului.

Din Bitolia se va întoarce iarăș la Salonic, de unde în același vapor de războiu se va înapoia la Constantinopol.

Sultanul va fi însoțit de 2 fii ai săi, de marele vizir, ministru de război și ministru marinei.

Guvernul crede că această călătorie va contribui mult la mărirea popularității noului regim și la pacificarea provinciilor răscolate.

▼	= ANUNȚURI =	▼
▼	se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunei«.	▼

Ultima șezătoare literară din Caransebeș.

Când ne cugetăm cât de restrâns e numărul instituțiilor noastre culturale, trebuie să ne înveselească ori și ce mișcare culturală la noi. Conferințele culturale dela Caransebeș sunt de o deosebită importanță, mai ales pentru motivul că ele au întrecut prin succesul lor toate așteptările și au fost cercetate de-un public atât de numeros cum nu s'a prea văzut la noi. Rezultatele frumoase în viața românească de aici nu vor întârzia.

Piese corale s'au executat și de data asta cu precizie de Reuniunea de cântări condusă de dl Achim Alioște. Inceputul s'a făcut cu piesa hazlie, cor mixt, »Morarul« și s'a sfârșit cu semnificativa eremiadă națională »Oltul geme«.

Conferința dlui Izidor Tatar despre »Starea comerțului și a meseriilor la Români«, a fost foarte instructivă. Dsa a pus degetul pe ranele națiunii, ni-a spus că comerțul tânjește la noi pentru că ne lipsește nouă Românilor *spiritul de întreprindere*, nu vom a scruta mijloacele de azi. Căta brumă de comercianți și industriași avem vegetează numai, căci le lipsește cartea, cunoștințele teminice. Dsa apelează la toți cărturarii satelor, conjurându-i a fi să ne deie o sucrescență a clasei de mijloc, care să aibă pregătiri culturale mai teminice. Apelează în sfârșit la sentimentul nostru național conjurându-ne să sprijim numai industria și comerțul național. »Noi prin noi și totul pentru națiune« sunt clasicele cuvinte prin cari conferințiarul și-a încheiat conferința în aplauzele publicului.

Dl cleric Coriolan Buracu a ținut să facă școala națională a neamului prin declamarea cu o îndemănare neîntrecută a poeziilor »Noi vrem pă mânt« și »Graul neamului« de G. Coșbuc.

Ne-au procurat câteva momente de deosebită înălțare sufletească oșoarele *Olga Beuca*, care cu o voce dulce și puternică ne-a cântat »Doina codrului«, »Steluța« și »Unde gândul«, iar gentila oșoară Florica Barbu a acompaniat-o la pian cu o deosebită precizie. Aplauzele publicului au fost cea mai eclatantă dovadă despre succesul desăvârșit al acestor dragălașe debutante.

Dl Petru Florian ne-a delectat mult prin declamarea cu sentiment și humor a poeziei lui Speranția »Șatra țiganului«.

Dl cleric Jigorea ne-a delectat cu vocea i dulce și hă în ezecutarea pieselor: »Pescarul«, »Foaie verde« etc.

Cea mai bună dispoziție au provocat o dnii *C. Albușcu* și *C. Straiță* prin predarea corectă a conțonetei humoristice »Țiganul în căruță«.

Un »Mulți ani« înțonat cu foc de Reuniunea de cântări, părea a spune că mica academie a științei și artei naționale din capitala Severinului își încheie pentru astimp sesiunea. Atât debutanții, cât și inițiatorii acestor frumoase manifestațiuni culturale pot privi cu mândrie la succesele secerate. Deie cerul ca acest *laudabil început* să fie continuat în viitor tot cu mai multă însutțire și dragoste pentru cultura și prosperarea neamului. *Correspondent.*

INFORMAȚII.

ARAD, 13 Aprilie n. 1911.

— **Șezătoarea literară dela Dumineca Tomii.** Precum am anunțat șezătoarea literară a scriitorilor de dincolo și de dincoaci, va avea loc la Dumineca Tomii. Și-au anunțat până acum participarea dnii: Brătescu-Voinești, Sadoveanu, Anghel, Cincinat Pavelescu, Gîrleanu, Z. Bîrsan, A. Herz, Caton Theodorianu. Scriitorii de dincolo vor veni prin Turnu-Roșu unde se vor întâlni cu scriitorii noștri Goga, Ciura, Lupas, Agirbiceanu și vor sosi Sâmbătă, d. a. la ora 4 în Arad.

Nu ne îndoim, că prilejul unic, de a vedea pe atâți distinși reprezentanți ai literelor române, va aduna pe zina aceasta publicul nostru de pretutindeni în Arad.

Duminecă, la ora 1 va fi un mare banchet în Crucea-Albă. Șezătoarea va avea loc seara. Invitări speciale nu se vor face. Vom publica însă la timpul său un program detaliat al serbărilor.

După șezătoare va urma o petrecere cu danț, la care vor fi rugate doamnele și domnișoarele să se prezinte, potrivit caracterului serbării, în costumul nostru național.

— **La »Reuniunea femeilor române din Arad și provincie« s'au înscris:**

1. Dna vād. Persida Secu'a, din Șiria, membră fondatoare cu cor. 100.

2. Dna Sofia Secula, din Șiria, membră fondatoare, cu cor. 100.

3. D-șoara Cornelia Secula, din Șiria, membră pe viață cu cor. 40.

— **Confiscarea unel colecte slovace.** Sânt cunoscute calamitățile la cari sânt expuși copiii nemaghiarilor în școalele ungurești. Sânt cunoscute de asemenea și mijloacele de terorism dizgustător al profesorilor arpadieni, exercitate asupra elevilor, în caz că aceștia ar încerca să-și manifesteze simțămintele. Batjocuriți, călcați în demnitatea lor națională și din cele mai multe ori neîndreptățiți la clarificare, elevii nemaghiari dela școalele ungurești au totuși un folos din acest tratament brutal și disgustător. Deșteptarea sentimentului național, în caz că acesta dormita încă. Și pentru aceasta au să mulțamească sistemului de educație ungurească care în loc să crească prieteni crește dușmani neamului stăpânitor.

Dați afară din școalele ungurești, din cauza propagandei panslaviste desfășurate de ei, — după cum spun foile ungurești — elevii Slovaci au cerut ajutorul mai multura, pentru continuarea studiilor. Directorul filialei Băncii populare, din Verbo a deschis o colecție publică, încasând în vreme scurtă 3641 cor. și 17 fileri. Deodată cu acțiunea directorului Ioan Czablic a solicitat sprijinul societății în interesul elevilor și »agitorul« Ioan Lichtner din Brezova, care de asemenea a început colecția. Primpretorele din Miava, Filberger (ce ungur neaoș!) aflând despre colecția lui Lichtner l-a amendat cu 2000 cor., pentru colectare neanunțată, care amendă Lichtner a plătit-o momentan. Primpretorele ca să-și câștige merite patriotice, a trimis în acelaș timp și o comisie rogatorie la oficiul pretorial din Verbo, ca să sechestreze colecția de 3641 cor. 17 fileri a lui Czablic, depusă la banca pe care o conduce dânsul. Primpretorele din Verbo a somat pe director să-i pună la dispoziție suma colectată fără permisiune prealabilă. În urma acestei somări slovacii au arătat cazul ministrului de interne, care a cerut transpunerea actelor la minister spre a fi studiate.

Sechestrarea celor două colecte a produs mare agitație între Slovaci, cari s'au arătat totdeauna la înălțimea chemării lor când împrejurările le reclamă împlinirea datorilor față de neam. Am putea învăța multe dela Slovaci.

— **Cu aeroplanul din Londra la Paris.**

Aviațiunea a înregistrat eri un nou succes remarcabil, care a fost salutat cu mult entuziasm în lumea apuseană. Aviatorul englez Prier a făcut adecă eri drumul aerian dela Londra peste canalul Mânecii până în preajma Parisului. Mașina a fost și de data asta de sistem Bleriot.

Iată telegramele cari anunță azi acest record: Prier și-a început sborul la ora 1 și 37 minute după amiazi plecând dela aerodromul din Hampdon cu acelaș monoplan cu care Leblanc făcuse anul trecut mari distanțe în ținuturile dela Ostul Franței. A executat la început câteva virajuri minunate și a pornit apoi săgeată în direcțiunea Parisului. Canalul l'a trecut la Dover în timp de 16 minute, menținându-se la o înălțime de peste 1000 de metri. Până

la Obeauvois l'a favorizat o vreme frumoasă, de-acolo însă de multe ori era să rățească direcția, atât de deasă era ceața prin care străbătea. Distanța de vreo 400 de km. a făcut-o în timp de 4 ore și 8 minute, căci la orele 5 și 45 de minute după amiazi a aterisat neted în Issy les-Moulineaux.

— **Distincția contelui de Montecuccoli.** Din Viena se anunță că Majestatea Sa a conferit contelui de Montecuccoli, amiralul suprem al marinei, ordinul *Lânei-de-aur*, drept recunoștință pentru meritele ce și-a câștigat distinsul soldat cu organizarea pe baze moderne a marinei. Deia amiralul Tegetthoff e singurul caz acesta, ca comandantul marinei să primească o atât de strălucită distincție.

— **P. P. S. S. L. L. Episcopii V. Hossu și M. Cristea** au primit patronajul expoziției aranjate de către Reuniunea economică a cottului Caraș-Severin.

— **Pomenirea președintelui Iosif Sterca-Șuluțu.** Aflăm, că din prilejul înmormântării regretatului Iosif Sterca-Șuluțu, fostul președinte al »Asociațiunei« s'a ivit ideea, că în loc de cununii peritoare să se oferească oare cari sume de bani pentru un fond, cu numele răposatului, menit a încuraja din interesele lui, scrierile istorice și etnografice, pentru cari se interesa și regretatul Șuluțu cu preferință. Spre acest scop s'au depus la biroul »Asociațiunei« următoarele sume: Despărțământul Cluj al »Asociațiunei« 20 cor. Inst. »Economul« Cluj 20 cor. Dr. E. Dăianu, protopop Cluj 10 cor. — Toți cei ce cinstesc memoria bărbatilor aleși, vor adauge obolul lor la acest fond cu frumoasă menire. *G. Tr.*

— **Recensământul în Olanda.** Se anunță din Haga că conform recensământului din anul acesta populația Olandei a atins de 5.853.037. Teritoriul țării e de 33.079 kilometri cadrati. Contingentul de suflete pe un kilometru cadrat e de 177. Cele mai mari orașe sunt: Amsterdam-ul cu 566.927 locuitori, Rotterdam-ul cu 415.168, Haga cu 272.887, Utrecht-ul cu 188.877, Groningen-ul cu 74.596.

Olanda a rămas deci și pe viitor pământul locuit de populația cea mai deasă.

— **Nu dați arme în mâinile copiilor.** Un nou accident tragic întâmplat ieri în Budapesta reînvie eterna îndrumare către părinți să nu dea arme în mâinile copiilor.

Eri după amiazi, un elev de clasa VI-a gimnazială Vársonyi Béla, în vârstă de 12 ani, luându-se la ceartă, în cursul jocului, cu un alt băiat de 6 ani, cu numele Hohl Sándor, voind să-l înfrice a împușcat cu o pușcă Flobert înspre el. Glonțul mic l'a nimerit însă pe Hohl drept în inimă, omorându-l pe loc.

— **O rugare înduieșitoare.** E înduieșitoare vorbirea căpeteniei tribului de indieni Aopi, care numără de-abia 700 de suflete, prin care roagă pe președintele Statelor-Unite să le redea libertatea. Este dorul poporului natural, după stările patriarhale în cari a crescut, și ura lui față de cultura care îi stânjenește în viața lor, cu instituțiile și cu legile ei. Ce lipsă au ei de școală, când ea le răpește mulțămirea vieții pe care le-o dedea libertatea nețarmurită? Ce lipsă au ei de administrație și de legi, când ele îi amendează, îi închid și îi bat. Și vocea asta a omului natural e în orice caz înduieșitoare.

Trimis de Indieni, șeful tribului a vizitat în palatul său pe președintele republicei, căruia i-a adresat următoarea vorbire:

»Părinte mare și înțelept, poporul plânge zilele acele fericite și frumoase, când fețele

palide nu ocupaseră încă țara. Nu ne trebuie nouă școalele noastre și nici învățătorii noștri; voim să trăim în pace după obiceiurile noastre strămoșești, să alergăm liberi prin păduri, fără ca alții să ne prescrie ce trebuie să facem și ce nu”.

Bătrânul șef s'a îndepărtat cu durere în suflet. Președintele i-a spus că nu va desființa școalele și nu va rechema pe învățători.

— **Socialiștii francezi împotriva războiului.** Sindicatul muncitorilor parisieni au hotărât în ședință comună participarea la marea adunare a socialiștilor din Germania, care se va ține în Berlin. Obiectul discuției va fi agitația împotriva războiului și a militarizmului.

— **Victimile unui automobil.** În apropierea Cracoviei lângă Mogilator s'au speriat doi cai, de automobilul principesei Ladislava Lubomirska, înghimăți la o trăsură în care se aflau negustorul Vögmann și moșierul Rozmaryn. Căii rupând-o la fugă au răsturnat trăsura asvârlind în șanț pe cei doi bărbați, cari au suferit grave leziuni. Lui Vögmann i-s'a fracturat brațul și piciorul, primind și o puternică lovitură la cap. Celalalt s'a ales numai cu fracturarea brațului. Prințesa a luat în automobil pe cei doi răniți, dar Vögmann și-a dat sfârșitul înainte de a fi ajuns la spital.

— **La fondul Victor și Eugenia Tordășianu** pentru înzestrarea fetelor sărace al „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu” au mai dăruit: Elena Chirca 20 bani, Valeriu Bonea, paroh (Fofeldea), soția sa Elisaveta n. Doican și copii lor: Valerica, Ionel și Marioara 1 cor. 30 bani, din prilejul înființării însoțirii Raiffeisen din Șura-mare au dăruit: Nicolae Opreș paroh, Maniu Dușe, vice-prezi, Ioan Mișu, Vasile Staicu și Nicolae Năiță, economi, membri în direcție și Ioan Opreș, inv. și casier, fiecare câte 20 bani, Cornel Jiboteanu, fronzelar (Abrud) și soția sa Marița n. Coroiu, 1 coroană și Ioan Desco, fiacărăst, 20 bani.

— **Unul de care nu prinde civilizația.** Fericitul bard dela Mircești fixase într'o poezie a sa vorbele, „leul nu calcă pe o floare” și dela el până azi nu s'a găsit un singur om care să-l desmintească. Gândul așa de nimerit celuit în vorbe, îți trezește parcă închipuirea de curățenia — poți zice — a instinctului animal, care cu toată cruzimea, nu se coboară atât de jos ca să strivească o floare ascunsă în ierburi, ci trece mândru — oprindu-se o clipă, ca să-ți lase apoi un fel de pietate pentru tot ce-i frumos și slab. Aceiaș icoană îți rămâne în suflet când vezi o luptă între cei tari și între cei slabi. E fioros să vezi o căprioară zdrobită de cângile unui urs, dar e un spectacol grotesc să vezi un uriaș cărând ciomege unui milog care în neputința lui se curmă sub greul loviturilor, cerșind un drum de milă, căci nu se poate apăra.

Așa ceva s'ar părea cu neputință și totuș un caz identic a avut loc ieri înaintea judecătorei din Cluj, unde un biet țaran cocoșat, dintr'un sat de pe Câmpie, venise cu un teanc de ispi-soace afumate ca să poarte pâra pentru un petec de moșie. Avea și avocat care-i purta pâra, dar i-o purta cu atâta credință, încât în trei rînduri ce-

ruse amânarea desbaterii. Bietul om trudit de drumul făcut pe jos până la Cluj, a rugat avocatul să nu-i mai amâne pâra ci s'o lase ca s'o vadă odată mântuită. Avocatul care cu tot ghiozdanul de acte și haina boerească rămăsese tot porodita salbaticilor din stepă, a răcnit la el:

Tacă-ți fleanca, mitocane!...

— Cum vrea dl Gabányi (așa-l chema) a răspuns țaranul.

— Indrăsnești să-mi spui pe nume mizerabile, și în aceeaș clipă l'a isbit cu palma peste obraz.

Omul s'a clătinat din ghenunchi, dar când lovituri dintâi i-au urmat altele în doit de puternice, cocoșatul a căzut amețit în sala de așteptare a judecătorei.

Lumea adunată a dat să huiđuie pe tristul erou al acestei aventuri, dar dl avocat a ținut s'o steargă cât o mai poate scoate ieften.

Dupăce țaranul și-a venit în, fire împreună cu martorii oculari au făcut arătare contra salbaticului fișcal la camera advocațională.

— † **Ștefan Ardelean**, comerciant în Dumbrava, cumnatul domnului Iustin Ardelean compactor în Arad, a repauzat în vârstă de 51 ani. Înmormântarea a avut loc în 3 Aprilie n. în cimitirul gr. or. român a bisericei din comuna Dumbrava. A fost un om foarte iubitor de neam și legea strămoșească.

Odi!mească în pace!

— **Doisprezece ani temniță pentru caricaturii politice.** Președintele ligei drepturilor omenești din Paris, a adresat ministrului-președinte al Spaniei, Canalejas o rugare, ca să propună tribunalului suprem militar agrafiarea caricaturistului Sacrista, care a fost osândit la doisprezece ani temniță, pentru niște caricaturi cu colorit politic.

— **La fondul Dr. P. Șpan** pentru ajutorarea copiilor de Moți, aplicați la meserii al „Reuniunii sodalitor români din Sibiu”, au mai dăruit: Ioan Bercan paroh (Cohalm), Vasile Părăianu și George Iltu, învățători (Mag), câte 3 cor., Teofil Căliman, învăț. (Reșinari), în amintirea Drului P. Șpan 2 cor., iar în al nașei sale Ana Comșa n. Opreș, fost soție de notar în Popoia 3 cor., Dr. I. Dobre, protopreșbiter (Deva) 2 cor., Mihail Jourca, notar (Reșinari) 4 cor., Nicolae Duma paroh (Varmaga) și Nicolae Șerbu, învăț. (Poina) câte 1 cor., Petru Fântână, econ. (Tălmăcei) 50 bani, Ioan Căliman învăț. pens. (Cornățel) 20 bani și Eugenia Tordășian, profesoară, 10 bani, Starea fondului cor. 295.10.

— **Loteria pentru d-na Lucreția Rusu-Șirianu.** Reamintim cititorilor noștri că terminul de sorțire a admirabilului tablou pe care d-na artistă Viola de Anyos îl jertfește în favoarea d-nei Lucreția Rusu-Șirianu, e 20 Aprilie n.

Mai sânt deci numai câteva zile până la sorțire. Publicul nostru să grăbească să pună numerele, până mai sânt și să nu scape nimenea ocazia de-a-și putea înfrumuseța locuința cu o operă de artă de valoare tabloului d-nei Viola de Anyos.

În acelaș timp ne adresăm cu insistență către toți domnii cari au primit listele de subscripție, rugându-i ca fără întârziere să retrimite listele, — așa cum vor fi, — dnei Viola de Anyos în Lipova (Lippa),

încă înainte de termenul sorțirii. O întârziere din partea lor ar putea cauza o situație foarte neplăcută generoasei organizațoare a loteriei.

— **Primejdia unei colonii germane.** Un moment care va da prilej unui nou conflict diplomatic a avut loc într'o colonie germană din guvernământul rusesc Cuban, unde în satul Novoloncos Cazacii au dat învală asupra Germanilor pasnici și au omorât opt coloniști. Măcelul s'a întâmplat în 27 Martie, dar din motive locale faptul n'a putut fi raportat guvernului german. Autoritățile rusești parte din reacredință, parte din neglijență n'au dat încă de urma ucigașilor. Cei-alți coloniști au rămas de-asemena fără nici un ajutor și nu se mai știe nimic despre ei.

— **Escrocii decorațiilor.** Poliția din Paris a arestat pe avocatul Valeuse și agentul Maulersmann, originar din Hamburg pentru repetiție escroherii cu decorații și orduri de onoare. Escrocii aceștia exploatau pe negustorii și fabricanții germani dela cari storceau sute de mii de mărci pentru câte o decorație falsă sau ordin de onoare pe care-l expădau la destinație însoțit de acte de aceeaș categorie. De multe ori le reușea câte un truc și în cazul acesta trimiteau clienților decorații veritabile. Aveau noroc mai ales cu titlul de consul care era în cele mai multe cazuri era aprobat de guvern.

— **Manoperele trădătorilor.** Zilele trecute autoritățile au arestat în Schweidnitz mai multe persoane bănuite de spionaj și au pornit cercetări pentru a da de urma celor implicați în tradarea secretelor militare. Tradarea a fost descoperită de guvernul rusesc care a refuzat cumpărarea planului de mobilizare a armatei germane, atrăgând totodată atenția cercurilor politice din Berlin. Manopera trădării a fost înscenată de niște agenți politici din Schweidnitz, căror le-a reușit să cumpere un grenadir obșitar, pe care l-au pus la cale să fure planurile mobilizării.

— **Un ciasornicar manic.** Zilele aceste a murit la Paris ciasornicarul Pierre, un om care a făcut puțină pagubă lumii, dar și puțin câștig, căci trăia singuratic în magazinul său, printre ciasoarnicele a căror tăcănit ritmic l-au alintat până la sfârșitul vieții. Nu s'a ocupat nimeni de el și poate nici acum nu i-ar tulbura nimeni somnul din urmă dacă în scrisorile rămase după moartea lui nu s'ar fi găsit și un testament în favoarea ciasornicarilor parisieni. Pierre adunase multă avere în viață și nu avea decât o singură patimă: să adune ciasoarnicele rarități, pe cari le căuta prin depărtate locuri, chiar și în străinătate, când auzia că e vorba de un exemplar frumos și cât se poate de rar. Din averea rămasă de el vor fi premiați an de an ciasornicarii cari vor inventa rarități de frumuseță în ramul lor, cu preferința celor cari se vor prezenta la concurs cu pendula aranjată pe lanțuri.

— **O apueătură ingenioasă.** Editorul ziarului „Mode pratique” s'a gândit una și bună, cam ce ar fi de făcut să-și poată mări tirajul ziarului, dar fără să-l țină parale și pe deasupra să se aleagă și cu ceva câștig. După multă bătaie de cap s'a pus și a publicat, că dă trei premii de câte 5000 de lei pentru fetele ce stau în pragul nunții, dar le lipsesc banii de zestre. Alegerea celor trei fete se va face din partea publicului cetor care are dreptul să propună pe cine vrea și pe cine crede că e vrednic. La propunere poate să se alătore și descrierea calităților fetelor care apoi se vor publica în corpul ziarului. Dintre fetele propuse astfel se vor sorți apoi cele trei fete căror li-se vor da banii. Pentru a înlesni votarea a trimis abonaților și câte o blanchetă de vot pe lângă mandatele postale, cari se folosesc pentru a fi înapoiate iar la administrația ziarului. În felul acesta s'au trimis astimp nu mai puțin de 270,000 blanchete de vot dar între fetele propuse, cu tot numărul

REYAY és BENEDEK,

— stabiliment de articole bisericesti —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expedează pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostasă și icoane sînte etc.

Lucrează iconostasă, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc

Prețurent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

mare al votanților, nu erau decât 26. Dintre acestea una a primit 60,000 de voturi și e fata unui fost medic în coloniile din Maroc, mort cu prilejul unui atac al Beduinilor. Fata a rămas orfană la vârsta de patrusprezece ani și de atunci a trăit singură, studiind totodată și școala normală. A doua e fata unui țaran francez din Alsacia-Lorena și a primit 30,000 de voturi. După cât spune la gazetă, e cea mai cuminte, cea mai pașnică, cea mai harnică, cu un cuvânt pildă între fete. A treia a primit 20,000 de voturi și se zice că de douăzeci de ani încheiași își îngrijește mama bolnavă.

Câteva săptămâni în urmă s'au tras sorți pentru împărțirea premiilor, dar acestea n'au ajuns acolo unde trebuiau să ajungă după dreptate. Scopul însă a fost ajuns și ingeniosul editor și-a înzecit într'un singur an numărul abonaților.

— **Un caz de actualitate.** Cu toată monotonia orașului nostru, nu e lipsit nici el de întâmplări senzaționale menite să atragă și să subjuge pentru o vreme curiozitatea publicului. De pildă cazul de față ce-l comunicăm firește sub toată discreția: S'a întâmplat anume că un funcționar, bărbat în floarea vrăstei și stăpân al unei femei adorabile a făcut zilele trecute o vizită neașteptată unui agent secret din localitate, spunându-i că mai săptămâna trecută a fost trimis în provincie, de unde avea să se întoarcă tocmai peste două zile.

— Da, da înțeleg... — spune agentul. — dar te-ai întors în aceeași zi și ai dat peste dracu...

— Ba de loc.

— Nu se poate.

— Cu toate astea e așa cum îți spun eu. La miezul nopții însă mă pomenesc cu un factor poștal că aduce nevestei mele o telegramă M. P. expres. Disfac, citesc: «Imi pare rău, dar astăzi nu pot veni». Ei grația dracului, ce-o mai fi și asta? mă întreb eu.

— Cam complicată chestia dumnilă.

— Crezi?

— Firește.

— Nevasta însă se jură pe lună și soare că n'a așteptat pe nimeni și nu știe cine a trimis telegrama.

— Se prea poate.

— Să te-audă sfântul! Dar vorba e că lucrul pe care n'a scos din pepene, fă ceva nene că mă tolesc de dragul ei, și poate mă-o veni inima la loc.

Agentul s'a pus pe lucru și a și dat de urma autorului în persoana unui coleg al omului cu pricina, care știuse că a plecat în provincie și că de aici a fost reclamat în ziua aceea. D-lui pețise pe nevasta colegului său pe când era fată, dar l'au tratat cu virul ciuboatei și prinzând prilejul credea că va putea trage cel puțin acum un folos de pe urma prea puțin onestei sale apucături.

De rindul ista, însă, i-s'a infundat, căci a fost luat la desmerdate, iar dl cu pricina e bine și sănătos, căci i-a venit inima la loc.

Felurimi.

A luat-o la sănătoasa. De ce la »sănătoasa« și nu la »fugă«. Zicătoarea s'a născut în urma proverbului »fuga e rușinoasă, dar e sănătoasă«. Fuga deci e calificată de Român ca sănătoasă — se înțelege pentru fricosi, căci în războaie Români și-au mințit calificativul fugei — de-aici calificativul înlocuind obiectul »sănătoasă« însemnează fugă. E un caz frumos de metonimie populară.

Tot alba'n doi bani. »Alba« în graiul poporului însemnează revărsatul zorilor: »a intrat alba în sat«, adică s'a făcut ziuă. În anecdote însă »alba« însemnează totdeauna »mârtoaga țiganului«. Într'o anecdotă puiul de țigan zice cătră mă-sa: »albei noastre nu-i e îndămână că-i aduce tetea pielea pe mână«, căci țiganul într'adevăr aducea pielea mârtoagei în mână. Într'altă anecdotă, țiganul își bate calul și cântă: »Alba'n car, alba sub car, alba frage de moarte mă tem că-i voi duce pielea'n spate«. Dl G. Teodorescu explică zicătoarea prin gluma ce-o făcea un posnaș de Român, care se ținea mereu de țigan să-i vândă »alba« în doi bani. Orice vorbă țiganul, Românul îi tăia vorba cu »Ei imi dai alba'n doi bani?«. Zicătoarea se referă la omul care mereu face același lucru, aceeași poveste veche, ca și Românul, care repetă mereu întrebarea cu »alba'n doi bani«.

A trecut baba cu colacii. Aluziune la obiceiul popular dela îngropăciuni. După convoiul

mortului vine o babă împărțind copiilor colăcei. Toți copiii satului se iau după babă hărțuindu-o și cerindu-i colăcei. Cei ce vin mai târziu sau după ce-a isprăvit baba provizia, rămân cu buzele umflate, căci a trecut baba cu colacii. Acelaș înțeles: »A întecat bălaia«.

Clubul celor 13. În Londra există un club numit »a celor treisprezece«. Scopul clubului este lupta contra superstițiilor. Se știe, că numărul 13 e privit de toate popoarele Europei ca număr fatal. Membrii clubului voesc să desrădăcineze această credință. Iată cum au serbat ei revelionul: S'au adunat într'o sală cu 13 mese, la fiecare masă s'au așezat câte 13 persoane. Farturile aveau forma de crani omenesti; lampile pe masă erau schelete a căror ochi vărsau lumină. Toate solnițele erau răsturnate, iar sarea vărsată pe masă. Pereții sălei erau îmbrăcați în negru. De asupra capului fiecărui membru atârna o sabie legată de un fir de ață. Toți chelnării erau chiori și cu gura strimțată. Un automat muzical cânta pe vremea mesei marșuri funebre și cântări diabolice din opere. Paharele aveau ca și farturile forma căpăținei capului de om. Mesele erau așezate în jurul unui sicriu, lângă care ardeau sfeșnice. Când au intrat în sală toți membrii au trecut pe sub o spânzurătoare și pe sub o scară și fiecare dintre ei a spart câte-o oglindă (a trece pe sub scară și a sparge oglinda sânt semne rele).

ECONOMIE.

Întreprindere românească în Basarabia. O societate nouă românească s'a constituit pentru a întreprinde construcția și exploatarea unei linii ferate Akerman și Odesa prin portul Sabo. Cu modul acesta orașul Akerman capătă o mai mare importanță economică. În primul rînd va atrage din toată Rusia foarte mulți vizitatori în timpul verei. Akermanul fiind o renumită stațiune climaterică și balneară.

Apoi se va ușura transportul grânelor din sudul Basarabiei și desfăcerea strugurilor cunoscuți sub numele »de Akerman«.

Industria agricole ale României. Ministerul de finanțe din București publică în fiecare an situațiunea veniturilor încasate de fisc dela următoarele produse industriale: zahărul, berea, spirtoasele, petrolul, făina, uleiurile vegetale și surugatele de cafea. Nu de mult a apărut situațiunea pe exercițiul 1908—1909.

În România sânt 5 fabrici de zahăr, anume: la Roman, la Rippeni, la Mărășești, la Sascul și Chitila. Toate aceste fabrici au produs în anul 1908—1909 38.198.000 kgr. de zahăr. Din această cantitate s'au dat în consumațiune numai 25.988.000 kgr. și s'au exportat numai 4000 kgr. Dela zahărul dat în consumațiunea internă, statul a încasat ca taxe fixe suma de lei 7.796.294, iar pentru fondul comunal s'a mai încasat încă 2.598.800 lei.

Din toate aceste date statistice rezultă în primul rînd că în România consumațiunea zahărului este foarte mică, nici măcar 4 kgr. pe an de cap de locuitor; și cu toate acestea zahărul este un aliment de prima necesitate mai ales pentru muncitorime. În alte părți consumațiunea anuală a zahărului se ridică până la 40 kgr. de locuitor.

Din toate aceste date statistice rezultă în primul rînd că în România consumațiunea zahărului este foarte mică, nici măcar 4 kgr. pe an de cap de locuitor; și cu toate acestea zahărul este un aliment de prima necesitate mai ales pentru muncitorime. În alte părți consumațiunea anuală a zahărului se ridică până la 40 kgr. de locuitor.

Export de zahăr nu se mai face aproape de loc și din această pricină nici cultura sfeclei nu poate lua un avânt mai serios. Industriași

se mulțumesc, desigur, cu enormele beneficii ce le procură consumațiunea internă.

În 1908—1909 s'au fabricat de cătră cele 28 fabrici o cantitate de 194.388 hectolitri de spirt absolut, din care s'au consumat 114.000 de hectolitri. Taxele fixe încasate de stat s'au ridicat la 11 jum. milioane lei. În fabricațiunea cantității de mai sus s'a întrebuintat 53.785.500 kgr. de materie primă: porumb, cartofi, malț, melasă, etc.

Din examinarea datelor statistice relative la consumațiunea alcoolului dela 1879 încoace, rezultă că această consumațiune nu s'a accentuat de loc; ba din contră, se află în descreștere. Între anii 1880 și 1885, consumațiunea anuală pe cap de locuitor a variat între 5 și 6 hectolitri, iar între 1905 și 1906 media a fost de 1,9 hectol.

Cu totul alta este situațiunea industriei berei. Consumațiunea acestei băuturi se află într'o creștere considerabilă. În anul 1879—1880 s'au consumat numai 11.000 hectolitri, adică 0,2 litri pe cap de locuitor, iar în 1908—1909 consumațiunea s'a ridicat la 186 mii de hectolitri; ceea-ce revine la 27 litri de cap de locuitor. Creșterea este foarte mare și reprezentă 1650 la sută în interval de 30 ani. Desvoltarea consumațiunii se desvoltă pe an ce trece tot mai mult.

În total sânt 17 fabrici de bere în România cari în 1908—1909 au întrebuintat ca materie primă 4 jum. milioane kgr. de sladuri și 59 mii kgr. hemei. Producțiunea totală de bere s'a ridicat la 251 mii de hectolitri, din cari s'au dat în consumațiune 186 mii de hectol. Din taxele fiscale statul a încasat nu mai puțin de 2.790.901 lei, adică 15 lei pe hectolitrul de bere dat în consumație.

În timpul din urmă principalele fabrici de bere s'au cartelat și una din ele a fost trecută unei societăți de capitaliști streini, care și-a propus să facă și export de bere.

Sărbarea pomilor în Tălmăcel. Cu începearea din 1910, obișnuita plantare a altoilor, pe cari Reuniunea noastră agricolă îi dăruiește an de an membrilor săi din cutare localitate, s'a însoțit precum se știe, de o anume sărbare școlară la care să ia parte obștea din comună și din comunele învecinate. Prima sărbare a pomilor, ținută a. tr. în comuna Mag a contribuit în măsură mare la ajungerea scopului urmărit, de-a desvolta tot mai multă dragoste în poporațiune pentru cultura pe scară întinsă a pomilor.

În conformitate cu programul nostru de lucru sărbarea pomilor, încât pentru anul curent o vom ținea în comuna Tălmăcel și eventual și în Nucet.

La scrisoarea noastră adresată primăriei comunale din Tălmăcel, în care i-am pus în vedere, că vom distribui 50 altoi meri, pe cari îi dăruim copiilor de școală de-acolo, cari vor avea să-i planteze fie în grădinile părinților lor, fie în curți, în cimitir sau pe lângă drumuri și să le dea îngrijirea ulterioară, ne vestește, că cei în drept au hotărât, ca sărbarea să se țină Duminecă la 17/30 Aprilie a. c. (Dumineca Tomii). — Îndrăsnim deci a invita obștea noastră la acea sărbare ce va fi împreună cu producțiuni școlare (discursuri din domeniul pomăritului, declamațiuni, cântări etc.)

Începerea sărbării se face în școală îndată după serviciul divin și va continua la locurile unde se vor planta cei 50 altoi dăruți.

Sibiu, 10 Aprilie n. 1911.

Comitetul central al Reuniunii române agricole din comitatul Sibiului.

Pant. Lucaș,
prez.

Vict. Tordășianu,
secretar.

BIBLIOGRAFII.

A apărut:

„Treizeci de zile în Bănat“ de Pr. P. Godescu, licențiat în teologie. D. Godescu a făcut astăvară e excursiune de studii în Bănat din însărcinarea Ministerului Cultelor și Instrucțiuni Publice din Bucucurești. Impresiile și-li-a scos acum într-o broșură.

Reproducem o parte din aceste impresii:

In mijlocul nației.

Să fii în mijlocul nației, să-i vezi lipsurile și greutățile, să-i ascuți durerea și suferința, să-i arăți calea ce duce la mântuire... Sânt cuvinte auzite și făptuite mai mult decât la noi, de conducătorii neobosiți ai poporului transcarpatin din toate straturile societății.

E o mândreță să vezi la aceiaș masă, chipul țărânului vîoi, alături de chipul boeresc al vreunui deputat, avocat sau alt sfătuitor, care nu se rușinează a petrece câteva clipe împreună, gustând din acelaș pahar, vorbind în acelaș limbă armonioasă, de păsul ce i-a adunat la un un loc. Și eu crescut la țară într-unul din cele mai frumoase cuiburi ale văilor Muscelene, în cugetul meu nu am putut prinde nici o altă dorință mai aleasă, decât a fi totdeauna în mijlocul acestor suflete curate, pline de iubire și sinceritate. Și acum când am ocaziunea a trece hotarele țării, am socotit ca primă datorie, a merge în mijlocul poporului, a-i cunoaște traiul și obiceiurile, a-i auzi graiul și dorul inimii lui.

Spre seara unei zile frumoase de August, o trăsură trasă de doi cai negri, mă ducea prin bariera sudică a Lugoșului spre Herendești. Soarele ascuns după deal, lăsase în urmă-i un cer roșiatic ca o mare de sânge; turme de oi, cirezi de vite bine îngrijite, se întorceau dela pășune, când zărind turnul locașului sf. îi pun birjarului să mă ducă la păr. Cornel.

Cornel Biro, așa se numește tinărul preot al acestei frumoase comune, locuiește numai de Români, care mă primi cu toată bunătatea figurei sale blânde, bucurându-se de cinstea ce i-o fac vizitându-l. Fără răbdare cum era, îmi arată gospodăria sa în casă și în afară, și îndată am recunoscut la acest preot, modelul unei gospodării, de unde poate învăța mult, atât cel învățat cât și cel neînvățat.

„Ce frumos e, ca păstorul să fie pildă vie pentru păstorii săi!“ zisei eu, întrebând pe păr. Cornel de viața gospodărească și sufletească a celorlalți păstorii ai săi?! Sed bine cu toții, îmi fu răspunsul. Fiecare își au carele bine îngrijite, cei mai mulți au pământ pe care știu să-l cultive, se hrănesc bine, au vite frumoase, sânt ascultători și prea puțini sânt aceia cari își caută lucrul în altă parte, dar stăpânirea cu șicanele ei desgustătoare, multe datorii ce le au față de biserică, de școală și alte multe, le face viața grea și amară.

A doua zi era sârbătoare. Mă scol de dimineață și împreună cu părintele Cornel pornim spre biserică satului. Deși era timpul muncii, numărul credincioșilor veniți pentru a-și înălța rugi unite către cer, în locașul sf. bine îngrijit, era destul de mare. Poporul se înclină respectuos văzându-ne intrînd pe ușa din dreapta bisericii, pe unde intră toți bărbații, pentru a nu tulbura liniștea femeilor care au intrarea prin față, păstrîndu-și ea în tot Banatul, locul lor bine deosebit de al bărbaților. Serviciul divin se începe; iar răspunsurile sânt date în cântare unisonică, de mulți credincioși, din toate vârstele toți sub conducerea învățătorului și bine versați în trebile bisericesti. Apostolul e cetit de mine și toți se uitau nedumeriți, căci niciodată nu mai auziseră aci o astfel de cântare — ca la patriarhie — cum ziceau unii mai bătrîni. Părintele le vorbește câteva cuvinte și bine cuvîntându-i, se desparte de ei pentru a se revedea în curînd.

La Librăria „Tribunei“ să află de vânzare Dr. Onisitor Ghibu. Cercetări privitoare la situația învățămîntului nostru primar și educația populară à Cor. 1 plus 5 fil. porto.

La Librăria Tribunei se află de vânzare ilustrate frumoase de Paști cu inscripția „Christos a înviat“ și anume:

Copilași cu miei, iepuri cu ouă roșii.

„ cu iepuri, chipuri hazlii.

Porumbel cu ou roșu.

Ingerași cu ouă roșii, cătaluși cu ouă roșii etc. etc. bucata 6, 8, 10 și 12 fileri.

Pui în joben, fetițe cu ouă, dame frumoase, părechi amoroase, bucata 12, 14 și 16 fil.

Ilustrate de Paști, cu inscripție, sortate foarte frumoase. 100 bucăți cu Cor. 450 + speșele de porto.

Tablourile lui Grigorescu în Arad.

La Librăria Tribunei se află de vânzare 20 de reproduceri după tablourile celui mare pictor român Grigorescu.

Fiecare tablou costă cor. 250 + porto poștal. Mărimea e (cu carton cu tot) 30 cm. lățime și 40 cm. lungime:

1. La vatră. 2. Lucrând. 3. Interior la Vitre. 4. Hora. 5. Ovreiu din Galația. 6. Colț de atelier. 7. Portretul pictorului. 8. Bălcu la Băcău. M. S. Regele Carol I. 10. Mica Bretonă. 11. M. S. Regina Elisaveta. 12. Nud. 13. Primăvara. 14. Tărăncuța cu viței. 15. Intoarcere dela Bălcu. 16. La pășune. 17. Rodica. 18. Pe plaiu. 19. Ciobănaș pe valea Prahovei. 20. Apus de soare la Barbizon.

La „Librăria Tribunei“ se află de vânzare următoarele cărți mai nou apărute:

Ion Dragoslav: Nuvele. a 2 cor. + 20 fil. porto.

Duliu Zamfirescu: Anna (Ceeace nu se poate) a 2 cor. + 10 fil. porto.

Biblioteca „Steaua“ a. 20 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 24. St. O. Iosif: Din legendele Neamului Hohenzollern.

Nr. 257. Dragoslav: Flori și Povestii.

La Librăria „Tribunei“ se află de vânzare: Bibl. Minervei a 30 fil. + 5 fil. porto:

Nr. 100. Dr. Th. Mirosenescu: Cura de slăbit și de îngrașat.

Nr. 101. C. Flamarion: Urania. Volumul I. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.

Nr. 102. C. Flamarion. Urania. Vol. II. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.

M. Sadoveanu: „Apa Mortilor“, roman. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

Em. Gârleanu: „Intr'o noapte de Mai“, nuvele. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

Vasile Pop: „Iubirea e biruitoare“, nuvele. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

M. Eminescu: „Lumina de Lună“, poezii complete. Prețul 2 cor. (+ 30 bani porto).

C. Bertolazzi: „Zile de sârbătoare“, comedie în 3 acte. Prețul 40 bani. (+5 bani porto).

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și cons.

MOBILE

din cauza schimbării localului
se vînd cu prețuri

ieftine
în fabrica de mobile alui

BEISZ

Oradea-mare-Nagyvárad
dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

Loc deschis.

Spectate Dle Posmușan!

Am primit scrisoarea D-voastră prin care mă încredințăm că Vași pierdut biletul de depunere, nr. 964, 1075, 68 peste depunere de 145 cor. 54 bani ce se află induse în cărțile noastre pe numele tatălui D-tale Elie Posmușan.

Cu regret trebuie însă să Vă răspundem că nu putem primi angajamentul, de-a Vă exopera publicarea ce o cereți.

Trebuie în aceasta afacere să umblați Dv. în persoană sau prin vre-un avocat și să exoperată publicarea prin „Tribuna“.

Șoimuș, la 23 XII. 1910.

Cu deosebită stimă

Insitutul de credit și economii
Șoimușana în Șoimuș.

B. Baci.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie
28 odăi aranjate cel mai modern;
Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.
Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.
Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

Aviz pentru sănătate!

Azi, când s'a pus în circulație atâtea medicamente numite miraculoase, dar, care tind însă numai la despozierea publicului, ne bucurăm, că putem atrage atențiunea on. public asupra preparatelor pe cari, ca și serul Orului Ehrlich, a profesorului berlinez, contra molipsirii singelui, medicii le întrebunțează cu succes și pentru aceea și Exc. Sa ministrul de interne a permis punerea lor în circulație. Preparatele acestea se numesc:

Șpiritul Inda și Unsoarea Inda

despre cari revista „Kir. Természettudományi közlöny“ în Nrul 171 scrie următoarele: „In Arceal in riul Ott crește un soi de burete mai cu seama lipit pe iazuri, care în comitatul Treiscaunelor din vremuri străvechi se folosesc cu succes contra durerilor reumatice și podagreii și care se pregătește, la ordin medical, în farmacia lui Balázsovich Sándor, din Szepsiszentgyörgy și care se pune în circulație în întreaga lume sub numirea de Șpiritul Inda și Unsoarea Inda. Din experiență pot spune că succesul e sigur.“

Dr. Stefan Szász.

Pe baza experiențelor proprii și a vindecărilor succese Șpiritul Inda și Unsoarea Inda, le recomandăm călduros pentru alinaarea durerilor: reumatice și de nervi, pentru-că în scurtă vreme i-se obscurvă urmările vindecării.

Dr. cont. Vilmá Hugonnay, Dr. Ludovic Rózsalfy, medicul șef al poliției reg. ung. de stat în Budapesta, Dr. Iuliu Tóthfalussy, medicul șef al căilor ferate reg. ung. din Budapesta, Dr. Rudolf Kálay, medic șef director de spital în Nyirelyháza, Dr. Iosif Szekeres, medic șef, dir. de spital în Nagykanizsa, Dr. Geza Hajniss, profesor priv. de univ. în Budapesta.

Dacă locul mi ar permite am putea să mai amintim numele multor medici renumiți, cari toți dovedesc, că Șpiritul Inda și Unsoarea Inda, sunt singurele preparate vindecătoare extern contra reumei, podagreii, durerii de membre, durerii de cap, boalei de nervi, junghiuilor în oase, mîncărimei, iar intern cont a lipsei de apeli, de gât, și contra răgeșelei. Unsoarea Inda se folosește numai extern și costă 2 cor. Șpiritul Inda se folosește atât extern cât și intern și o sticlă mare costă 2 cor., o sticlă mică 1 cor. În rubrica aceasta a avizului sanitar în fiecare săptămână vom publica părerea medicilor despre medicamentele cari sau dovedit de bune și a căror folosință o recomandăm cititorilor noștri. Șpiritul Inda și Unsoarea Inda le pregătește Balázsovich Sándor, farmacie la „Coroana“ în Szepsiszentgyörgy de unde pentru 6 coroane se trimite franco în orice parte 3 porțiuni. Se capătă preste tot locul!

CREDIT

pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți mij-
locește mai avantajos:

Herzog Sándor
Arad, Str. Weltzer János 15.

— Telefon No 376. —

„Cassa de păstrare în Miercurea.“
societate pe acții (Szerdahely, Szeben m.).

CONCURS.

publică concurs pentru ocuparea postului de **practicant** la «Cassa de păstrare în Miercurea», societate pe acții, dotat la an cu 1000.— Cor.

Dela reflectanți să recere se fie absolvenți de școală comercială.

Cel ales cel mult după un an de praxă, întrucât să validează va fi avansat în postul de funcționar dotat cu 1200.— Cor. la an 240.— Cor. bani de cvartir, tantiemă, statutară, drept la fond de penziune și urcare de salar tot din 3 în 3 ani.

Reflectanții au să-și înainteze cererile provăzute cu atestatele de lipsă până în 30 Aprilie 1911 nou.

Direcțiunea.

ANUNȚ.

Intr'o cancelarie advocațională din Arad află aplicare momentan

un candidat de avocat

cu practică. A se adresa la administrația ziarului »Tribuna«, Arad.

»AJUTORUL«

societate pe acții în Șeica-mare.

AVIZ!

Pe baza decisului Nrul 1951/1911 firm. a on. Tribunal regesc din Elisabetopol (Eszébetváros), relativ la fuzionarea »Racoțana institut de credit și economii, societatea pe acții »Ajutorul« din loc; — prin acest avem onoare a aviza pe onor. creditori ai »Racoțana« a-ș validita drepturile asupra pretensiunilor până în 1 Septembrie st. n. a. c. ce eventual ar avea față de fostul institut.

Șeica-mare, 7 Aprilie 1911.

Direcțiunea

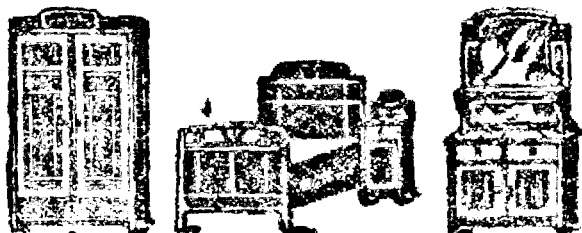
Vin de deal

din anul 1910, cu prețul de 48 Cor. hectolitru, se află de vânzare la

Aurelia Dr. Petran,
Kovasin, Aradm.

Nicolas Hencilă

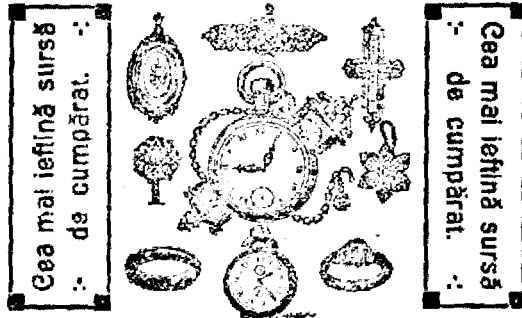
măsar de zidiri și mobile
Déva, Str. Vasut No 18. (Casa proprie).

Aduce cu simă la cunoștință on. public din pe și provinție, că și-a provăzut și mărit atelierul de măsurit cu puteri de muncă corespunzătoare cerințelor de azi.

Prinse totfelul de lucrări pen'ru zidiri și mobile, precum și reparări cu prețuri convenabile pelângă serviciu prompt și conștiințios.

Mare magazin de tot felul de mobile pregătite în materialul cel mai excelent uscat dela cele mai simple până la cele mai luxoase.

BINDER LAJOS

clasornicar și giuvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de
totfelul de clasornice de aur și argint
precum și clasornice de metal și nickel
Articlii de argint de China.
Ochelari și zwickeri de Rathenov.
Articole optice de aur și argint.
Reparatură solide și ieftine. Serviciu conștiințios.

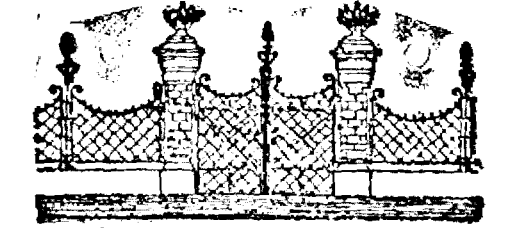
Barabás Gergely
sculptor

în Marosvásárhely.

Pregătește pelângă garanție, dușumele artistice, fără crepături și scutite de putrețime, statuete, paravane din gips și asbest, tincueli cu cement și terezso plafoane din asbest, decoruri ex- și interne pentru edificii, din gips, cement, piatră și teracotă, iesle, bazine, din cement și beton, scări, ornamente pentru grădini și grote artistice, fântâni săritoare, știucături pentru boltiturile caselor. Lucrări bsericești, cum și — statui după fotografie sau original. —

Klein István

Pima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sîrmă, coarde (madrăte) de oțel pentru paturi și sâte etc.
= Szeged, Kelemen-u. 4. =
Telefon No 242. — Fondat în anul 1840.

1 m. de sîrmă pentru gard
dela 30 fileri în sus.
Fabricatele sale în privința durabilității și a execuțiunei bune, concurează cu orice fabricate de acest soi. — Serviciu conștiințios.
:- Prețurile sale sunt cele mai ieftine. :-
Cu prospecte și cu catalog de prețuri la dorință servește gratuit. Să fiți atenți la firmă.

Cele mai bune
Vinuri de deal,

le găsești la **Iulius Dános**, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:
Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50.—
Vin de Rizling prima calitate » 54.—
Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 56.—, 60.—. Vinuri: Schiller Cor. 50.—. Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90.— de hecio.

Vinurile se expediază în butoaie de imprimat, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviciu enlant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,
mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

Fond. în a. 1887.

VASILIE BERCEANU
BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom,
strada Târgului.

Asortiment bogat de **ghete** pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghete de box americane pentru bărbați. - Soșoni și galoși etc.

Gamașe de piele pentru vânători. Totfelul de creme pentru ghete, precum și renumitul vax »Leonhardt Oellack« pentru ghete. — — —

Marfă bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Ilustrate

cu vederi din Arad, peisaguri, pasteluri și motive românești se pot căpăta

la „**Librăria Tribunei**“.

Haine bărbătești și femeiești, întregi sau desfăcute, draperii și perdele de dantelă, haine de piele, odăjdii, acop. de altare le

curăță și văpsește

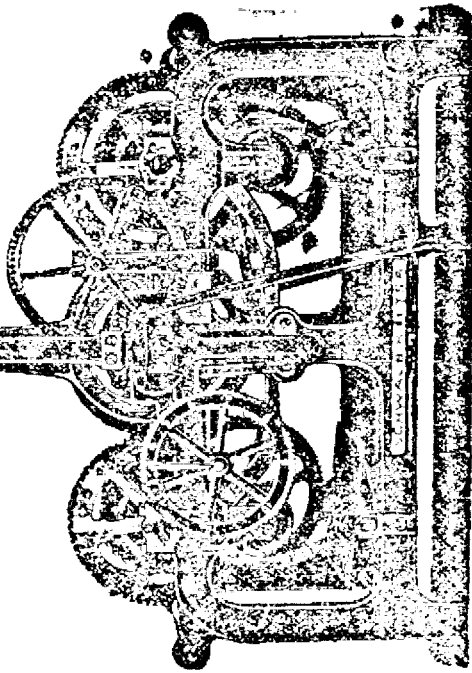
mai bine și mai ieftin dnul
Fintzler Ferencz,
vopsitor și spălător chimic în
Nagyvárad, Bazárépület,
în laturea dinspre teatru. În vecini cu clasornicarul Kepes.
— Rog să se țină seamă la firmă. —

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA
FABRICA DE CEASORNICE DE TURN
BUDAPEST, VII. Dembisky-u. 32.

Cea mai mare fabrică de ceasornice de turn din Ungaria.
 Telefon No. 63—47.

Expoziție permanentă de ceasornice de turn.
 Privilegiu excepțional.
 Nenumărate adrese de recunoștință și distincțiuni.
 Preliminar gratuit.

Prima fabrică de casse și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu pantere de oțel, tresoare și antrepozite panterate cu deplina siguranță contra spargerii

Casse pentru cărți din asbest.

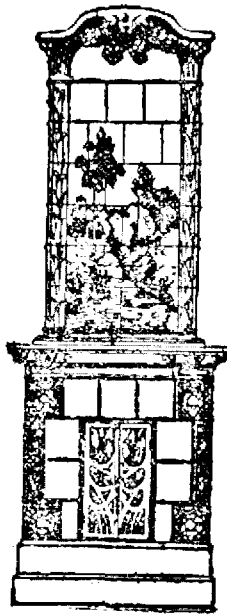
Panțerarea locatelor pentru casse.

Uși și ferestri panterate pentru institute de bani, cea mai nouă construcție.

Preț curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă.

Abonați și răspândiți
Tribuna Poporului
 foaia țărănilor români.

Mare depozit de cuptoare.

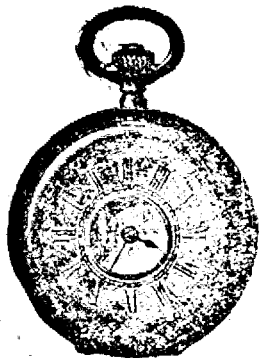
Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în Kolosvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu cuptoare din țară și străinătate, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de oțel Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurând-ul tot odată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
 Kolosvár.

*Az aradi vár és a
 Brandes-féle ár között
 Nincs semmi kár.*

Oroloage noi pe lângă garanță de 5 ani.
 Reparări se fac pe lângă garanță de 3 ani.

- Cine dorește să cumpere ieftin și bine.
- Cine dorește să cumpere ciasornic bun și ieftin (pe lângă garanță de 5 ani).
- Cine dorește reparări bune și ieftine (pe lângă garanță de 3 ani).
- Cine dorește să cumpere articlii ieftini de aur, argint și dublé să meargă la firma

Brandes D.

orologer artist Chronometer, giuvaergiu și optic

Arad, Andrássy-tér Nr. 8.

Vis à vis de biserica Minoriiilor sau

la filială

Strada Fábán László Nr. 1.
 (mai nainte — Miksa)
 (în apropiere de gară).

Comenzile să execută ieftin și prompt.

Frații Burza

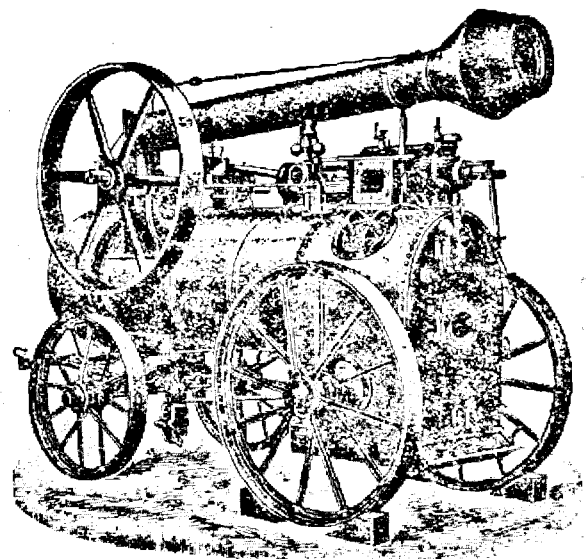
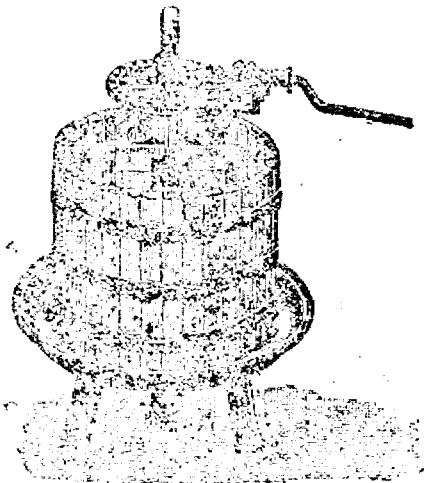
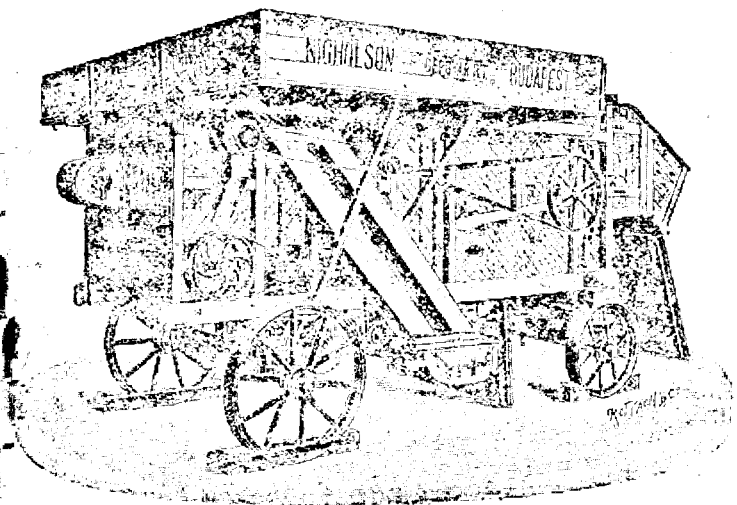
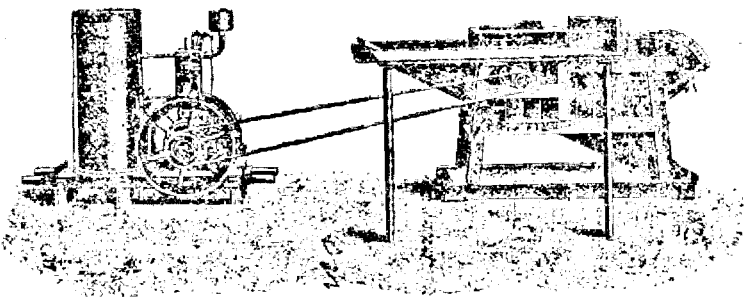
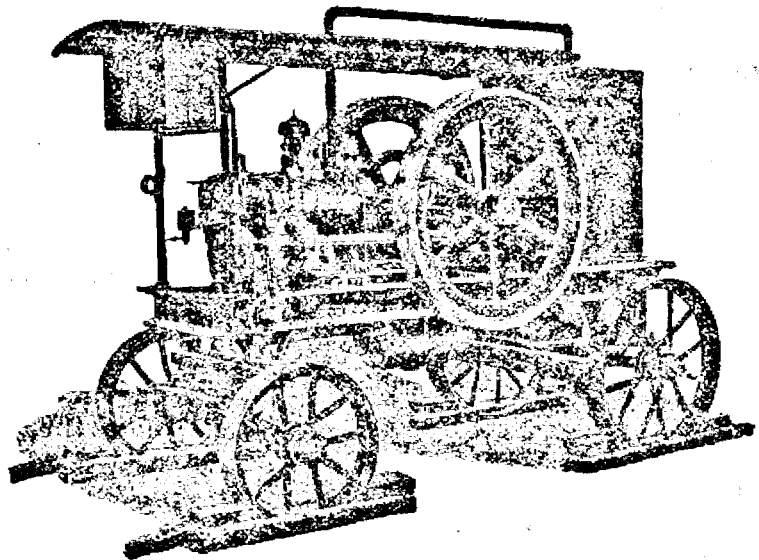
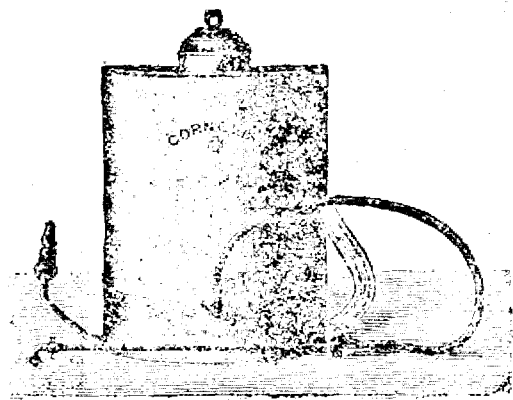
Nr. telefonului 601.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Piața Boros Béni-tér 1. Casa proprie

Recomandă magazinul lor bogat asortat de
ferării, arme și tot-felul de mașini agricole
cu prețurile cele mai moderate și cu plătiie în rate.

Catalog trimite
la dorință.

Cu arnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucurosi, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre.

== Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. ==

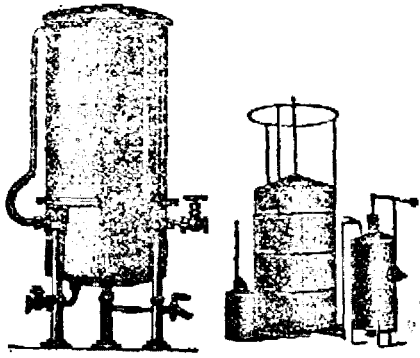
Schuster Hans, hărăgar Szászváros, Korház-utca.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea.

Mare magazină. Tofteful de instrumente și lucruri necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi etc.

Vase de fierț cafea, vase de spălat și curățit. — Primește montarea și repararea fântânelor artificiale

pe lângă prețuri moderate. Comandele se execută prompt.

MATUTSEK JOZSEF

Kolozsvár, Szentegyház-u. 3.

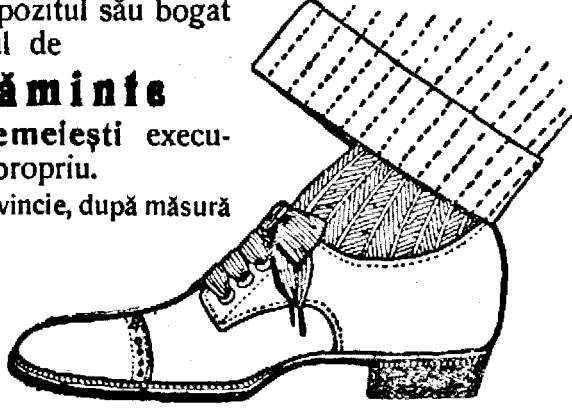
Recomandă depozitul său bogat asortat cu toftele de

Încălțăminte

bărbătești și femeiești executate în atelierul propriu.

Comande din provincie, după măsură

sau că trimitând o gheată veche care i șade bine se pregătesc prompt și din material bun, trainic și la modă.

Telefon 66-82

FISCHER TESTVÉREK

■ lustritori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■

BUDAPESTA, VIII., Koszoru-utca No. 27.

Pregătim neproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințioasă a oricărui lucru din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66-82.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietri monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măiestrii pletrari.

Atelierul central al magazinului: Cluji—Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

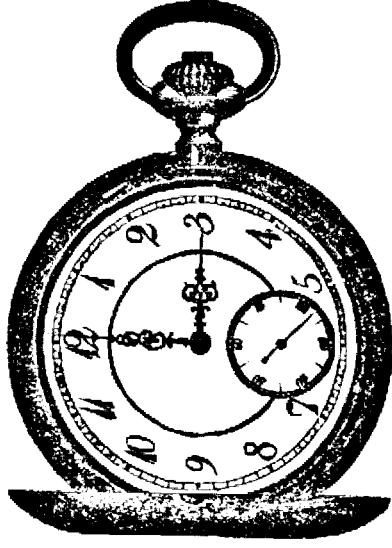
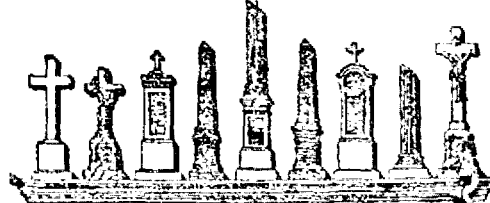
Magazin de pietri monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:

Déva și Nagyvárad.

Cele mai bune

orologioare

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaeriale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chesășie de 10 ani și prețuri ieftine. Iiferează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JAYOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

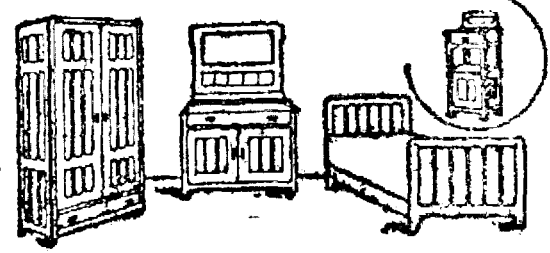
Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.)

Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

PÁLSÁNDOR

timpliar pentru edificii și mobile

Nagyvárad, Uri-utca 49 (casa 1) (Hármos).

Pregătește ori-ce lucrări din acest ram atât noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școale, biserici, locuințe, biouri etc. din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. și Prețuri convenabile, serviciu coulant se garant.

— Telefon pentru oraș și comitat nr. 629. —

Biroul special de antreprisă pentru instalați sanitare a inginerului

PONTET SÁNDOR

Maros-Vásárhely str. Eötvös
Nr. 4. ≡

No telefonului 242

Proiectează și primește:

instalați de spaducte, canalisări calorifere centrale, ventilatoare și mașini cu apă, gaz și spirt.